

DZIENNIK URZĘDOWY

MINISTERSTWA LEŚNICTWA

Nr 3 | Warszawa, dnia 1- grudnia 1947 r. | Rok II

TREŚĆ:

Uwaga:

W dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej ukazały się następujące akty ustawodawcze, dotyczące resortu leśnictwa:

Dekret z dn. 5 września 1947 r. o zakresie działania urzędu Ministra Leśnictwa (Dz. U. R. P. Nr 60, poz. 327). . . . .

Rozporządzenie Ministrów: Ziem Odzyskanych, Administracji Publicznej, Rolnictwa i Reform Rolnych, Skarbu oraz Odbudowy. z dnia 14 października 1947 r. wydane w porozumieniu z Ministrem Leśnictwa w sprawie włączeń i wydzieleń z zapasu ziemi na obszarze Ziem Odzyskanych i b. Wolnego Miasta Gdańska (Dz. U. R. P. Nr 70, poz. 433). . . . . .

PRZEDRUKI Z DZIENNIKA USTAW R. P. i z MONITORA POLSKIEGO

21

USTAWA

z dnia 14 kwietnia 1937 r.

o szkodnictwie leśnym i polnym.

CZŚĆ I.

PRZEPISY MATERIALNE.

Rozdział I.

Przepisy ogólne.

Art. 1. Do wykroczeń przewidzianych w niniejszej ustawie, stosuje się przepisy części ogólnej prawa o wykroczeniach, jeżeli przepisy dalsze nie stanowią inaczej.

Art. 2. Podżeganie, pomocnictwo i usiłowanie pociąga za sobą odpowiedzialność według przepisów kodeksu karnego (art. 23 — 30 kodeksu karnego).

Art. 3. (1) Za grzywny, nawiązki opłaty i koszty postępowania karnego, nieściągalne od skazanego, a nałożone: na nieletniego — odpowiadają majątkowo rodzice lub opiekun, pod którego pieczą nieletni faktycznie pozostaje; b) na pastucha z powodu przestępstwa wypasu lub przegonu zwierzęcia lub drobiu — odpowiada majątkowo posiadacz zwierzęcia lub drobiu. Grzywna jednak nie podlega zamianie na areszt.

(2) Osoby odpowiedzialne majątkowo mogą się zwolnić od odpowiedzialności za grzywnę, jeżeli udowodnią, że pomimo spełnienia swych obowiązków nadzoru, przestępstwu nie były w stanie zapobiec.

(3) Nawiązkę orzeka się na rzecz pokrzywdzonego.

(4) Orzeczenie nawiązki nie pozbawia prawa dochodzenia dalszego odszkodowania na podstawie ustaw cywilnych.

Art. 4. (1) Przedmioty, pochodzące bezpośrednio z przestępstwa, zwraca się pokrzywdzonemu.

(2) Narzędzia, które służyły lub były przeznaczone do popełnienia przestępstwa, mogą ulec przepadkowi.

Art. 5. Przepisy niniejszej ustawy stosuje się również do osób, wykonywujących jakiekolwiek prawa w stosunku do lasów i gruntów, jeżeli wykraczają poza zakres swoich uprawnień w sposób, określony w niniejszej ustawie.

Rozdział II.

Szkodnictwo leśne.

Art. 6. (1) Kto dokonywa w cudzym lesie wyrębu drzewa, albo zabiera z cudzego lasu drzewo wyrąbane lub powalone,

podlega karze aresztu do 3 miesięcy i grzywny do 3.000 złotych, albo jednej z tych kar.

(2) Kto:

1) dokonywa w cudzym lesie wyrębu gałęzi, korzeni lub krzewów, albo wyrywa je lub łamie,

2) zabiera z cudzego lasu gałęzie, korzenie lub krzewy,

3) karczuje w cudzym lesie pniaki,

podlega karze aresztu do 2 tygodni i grzywny do 500 złotych, albo jednej z tych kar.

(3) W razie zaboru drzewa, gałęzi, korzeni, krzewów lub pniaków, albo wyrobionych z nich materiałów z miejsca ich przygotowania lub składów do przechowania, sprawca ulega odpowiedzialności według przepisów kodeksu karnego o przestępstwach przeciwko mieniu.

Art. 7. (1) Kto nabywa lub w jakimkolwiek celu przyjmuje drzewo, gałęzie, korzenie, krzewy lub pniaki, świadom ich pochodzenia z wykroczenia, określonego w art. 6 ust. (1) i (2), albo pomaga do zbycia lub ukrycia tych przedmiotów,

podlega karze aresztu do 3 miesięcy i grzywny do 3.000 złotych, albo jednej z tych kar.

(2) Kto nabywa lub w jakimkolwiek celu przyjmuje drzewo, gałęzie, korzenie, krzewy lub pniaki, o których na podstawie towarzyszących okoliczności powinien przypuszczać, że zostały uzyskane za pomocą wykroczenia, określonego w art. 6 ust. (1) i (2), albo pomaga do ich zbycia lub ukrycia.

podlega karze aresztu do 2 tygodni i grzywny do 500 złotych, albo jednej z tych kar.

Art. 8. (1) Przepisów art. 6 nie stosuje się do osób, powołanych do dozoru w lasach; osoby te podlegają odpowiedzialności według przepisów kodeksu karnego.

(2) Jeżeli osoba, powołana do dozoru w lesie, popełni przestępstwo, określone w art. 7,
podlega odpowiedzialności według art. 160 lub 161 kodeksu karnego.

Art. 9. Kto w cudzym lesie wydobywa żywicę lub sok brzozowy, obrywa szyszki, zdziera korę, nacina drzewo lub w inny sposób je uszkadza,
podlega karze grzywny do 100 złotych.

Art. 10. Kto w cudzym lesie zbiera korę, wióry, darń, trawę, wrzos, mech, ściółkę, szyszki, grzyby, jagody, owoce lub zioła,
podlega karze grzywny do 10 złotych.

Art. 11. Kto w cudzym lesie pasie zwierzęta gospodarskie lub drób,
podlega karze aresztu do tygodnia i grzywny do 250 złotych, albo jednej z tych kar.

Art. 12. Kto:

1) wydobywa w cudzym lesie piasek, margiel, żwir, glinę lub torf,

2) zwozi do cudzego lasu kamienie, śmiecie, padlinę lub nieczystości,

3) niszczy sadzonki lub mrowisko w cudzym lesie,

4) przechodzi, przejeżdża lub przegania zwierzęta gospodarskie albo drób przez cudzy las w miejscach zabronionych,
podlega karze grzywny do 100 złotych.

Art. 13. (1) W przypadkach, przewidzianych w art. 6 ust. (1) i (2), orzeka się nawiązkę w wysokości podwójnej wartości drzewa, gałęzi, korzeni, krzewów lub pniaków.

(2) Wartość drzewa, gałęzi, korzeni, krzewów i pniaków określa się według cennika, ustalonego dla lasów państwowych.

(3) W przypadkach, przewidzianych w art. 11 i w art. 12 pkt 1) i 4), orzeka się nawiązkę w wysokości:

1) 1 złotego od każdego zwierzęcia i 10 groszy od każdej sztuki drobiu (art. 11);

(2) dwukrotnej wartości wydobytego materiału (art. 12 pkt 1);

3) 50 groszy od każdego zwierzęcia i 5 groszy od każdej sztuki drobiu (art. 12 pkt 4).

Art. 14. Nie ma przestępstwa, jeżeli dokonano zaboru drzewa lub gałęzi w celu zaspokojenia potrzeby, wynikłej niespodziewanie w podróży.

Rozdział 3.

Szkodnictwo polne[1])

Art. 15. (1) Kto przejeżdża przez cudzą łąkę lub pastwisko, albo kto przegania przez nie zwierzęta gospodarskie lub drób,
podlega karze grzywny do 25 złotych.

(2) Kto przejeżdża przez cudze pole zaorane lub zasiane, bądź przez cudzą wodę zamkniętą i zarybioną, albo kto przez takie pole lub wodę przegania zwierzęta lub drób,
podlega karze grzywny do 100 złotych.

Art. 16. Kto wbrew żądaniu osoby uprawnionej nie opuszcza cudzego pola, pastwiska, łąki lub grobli,
podlega karze grzywny do 100 złotych.

Art. 17. (1) Kto:

1) wydobywa na cudzym gruncie piasek, margiel, żwir, glinę lub torf,

2) kopie na cudzym gruncie doły lub rowy,

3) wyrzuca na cudzy grunt kamienie, śmiecie, padlinę lub nieczystości,

4) pasie zwierzęta gospodarskie lub drób na cudzym gruncie,

5) uszkadza drzewa lub krzewy na cudzym gruncie,
podlega karze grzywny do 100 złotych.

(2) Jeżeli zwierzęta lub drób pasano na cudzym polu obsianym, sprawca podlega karze aresztu do tygodnia i grzywny do 250 złotych, albo jednej z tych kar.

Art. 18. Kto depcze zasiewy, sadzonki lub trawę na cudzym gruncie,
podlega karze grzywny do 20 złotych.

Art. 19. (1) Kto na cudzym gruncie ścina lub zrywa kłosy, albo zbiera pokłosie lub wykasza trawę w nieznacznej ilości,
podlega karze grzywny do 50 złotych.

(2) Tej samej karze podlega, kto zbiera z cudzego gruntu ziemiopłody w nieznacznej ilości celem spożycia.

Na podstawie art 20 § 1 ust. 6 dekretu z dnia 22 lutego 1946 r. o Prawie o sądach obywatelskich (Dz. U. R. P Nr 8, poz. 64), przestępstwa przewidziane w art. 15, 16, 17, 18 i 19 ustawy z dnia 14 kwietnia 1937 r. o szkodnictwie leśnym i polnym (Dz. U. R. P. Nr 30, poz. 224) rozpoznają sądy obywatelskie.

Art. 20. (1) W przypadkach przewidzianych w art. 15 ust. (2), w art. 17 ust. (2) i art. 19 orzeka się nawiązkę w wysokości:

1) dwukrotnej wartości szkody, zrządzonej przez przejazd, lub przegon zwierząt lub drobiu (art. 15 ust. (2);

2). 1 złotego od każdego zwierzęcia i 10 groszy od każdej sztuki drobiu (art. 17 ust. (2);

3) do 20 złotych — w pozostałych przypadkach (art. 19).

(2) W przypadkach, przewidzianych w art. 15 ust. (1) i w art. 17 ust. (1) pkt 1 i 4)), orzeka się nawiązkę w wysokości:

1) dwukrotnej wartości wydobytego materiału (art. 17 ust. (1) pkt 1));

2) 50 groszy od każdego zwierzęcia i 5 groszy od każdej sztuki drobiu (art. 15 ust. (1), art. 17 ust. (1) pkt 4)).

CZĘŚĆ II.

PRZEPISY PROCESOWE.

Art. 21. Do orzekania w sprawach o wykroczenia, określone w niniejszej ustawie, powołane są powiatowe władze administracji ogólnej.

Art. 22. (1) Ściganie następuje na wniosek pokrzywdzonego.

(2) Postępowania karnego nie wszczyna się, a wszczęte podlega umorzeniu, jeżeli pokrzywdzony cofnie wniosek o ściganie sprawcy przed uprawomocnieniem się orzeczenia karnego władzy administracyjnej lub przed ogłoszeniem wyroku w sądzie okręgowym.

Art. 23. (1) W sprawach o wykroczenia, określone w niniejszej ustawie, a popełnione w lasach państwowych, administracja lasów państwowych ma prawo prowadzić dochodzenie.

(2) Jeżeli wyniki dochodzenia nie dają podstawy do wszczęcia postępowania karno-administracyjnego lub administracja lasów państwowych nie zamierza wystąpić z wnioskiem o ściganie sprawcy, to sama umarza dochodzenie.

(3) Wniosek o ściganie sprawcy złożyć należy przy skierowaniu sprawy do władzy właściwej do orzekania.

Art. 24. (1) U osób, podejrzanych o popełnienie wykroczenia, przewidzianego w art. 6 i 7, wolno dokonywać rewizji.

(2) Rewizji dokonać może władza właściwa do orzekania, albo z jej polecenia — policja państwowa.

(3) W przypadkach niecierpiących zwłoki, jeżeli polecenie władzy orzekającej nie mogło być wydane przed rewizją, należy zwrócić się do władzy tej o zatwierdzenie rewizji i doręczyć je w ciągu 48 godzin po odbyciu rewizji osobie, u której ją przeprowadzono w trybie, określonym przez art. 150 kodeksu postępowania karnego.

(4) U osób, podejrzanych o popełnienie w lasach państwowych wykroczenia, przewidzianego w art. 6 i 7, mogą dokonać rewizji, w zastępstwie policji państwowej, funkcjonariusze służby ochronnej w lasach państwowych; prawo to służy im na obszarze lasów, powierzonych ich pieczy, a poza tym obszarem wtedy tylko, jeżeli policji państwowej nie ma na miejscu, a zwłoka groziłaby zanikiem śladów lub dowodów przestępstwa.

(5) O dokonaniu rewizji sporządza się protokół, w którym należy powołać podstawę prawną oraz przytoczyć przebieg i wynik rewizji. Jako protokolanta, przybrać można również funkcjonariusza służby ochronnej w lasach państwowych lub funkcjonariusza gminnego. Jeśli nie ma na miejscu osoby, mogącej spełniać czynności protokolanta, ten kto dokonywa rewizji, może sam sporządzić protokół.

(6) Przy dokonywaniu rewizji stosuje się przepisy art. 143 — 149, 151, 152 kodeksu postępowania karnego.

Art. 25. Funkcjonariusze służby ochronnej w lasach państwowych mają prawo legitymować i przymusowo sprowadzać do najbliższego organu policji państwowej osoby, schwytane na gorącym uczynku popełnienia w lasach państwowych wykroczenia, przewidzianego w niniejszej ustawie, albo bezpośrednio po tym w czasie pościgu.

Art. 26. (1) W sprawach o przestępstwa, za które w myśl przepisów niniejszej ustawy można orzec nawiązkę, stosuje się odpowiednio do pokrzywdzonego przepisy postępowania karno-administracyjnego o wezwaniu obwinionego na rozprawę oraz o ogłoszeniu i doręczeniu obwinionemu orzeczenia lub nakazu.

(2) Skazany orzeczeniem karnym władzy administracyjnej oraz pokrzywdzony mogą żądać skierowania sprawy na drogę postępowania sądowego celem rozpoznania jej w trybie art. 640 — 649 kodeksu postępowania karnego.

(3) Żądanie skierowania sprawy na drogę postępowania sądowego, złożone przez pokrzywdzonego, powinno zawierać oznaczenie osoby oskarżonego i zarzucanego mu czynu. Pokrzywdzony, który żądanie takie złożył, ma

prawa strony, a zwłaszcza może popierać oskarżenie zamiast lub obok prokuratora.

Art. 27. Osoba odpowiedzialna majątkowo posiada uprawnienia oskarżonego; niestawiennictwo jej na rozprawę nie tamuje atoli rozpoznania sprawy i nie czyni orzeczenia w stosunku do niej zaocznym.

CZĘŚ III.

PRZEPISY PRZEJŚCIOWE I KOŃCOWE.

Art. 28. (1) W sprawach o wykroczenia, określone w art. 9 — 12 i 15 — 19, można wydawać nakazy karne na podstawie wniosków pokrzywdzonych oraz orzekać nakazami karnymi nawiązki do 30 złotych i przepadek przedmiotów przestępstwa, których wartość nie przekracza 30 złotych.

(2) Grzywny, ściągnięte na podstawie prawomocnych nakazów karnych, wydanych przez władze samorządowe, wpływają na rzecz właściwych gmin na wydatki, związane z opieką społeczną.

Art. 29. Sprawy o wykroczenia, przewidziane w niniejszej ustawie, a popełnione przed dniem jej wejścia w życie, toczą się do końca według dotychczasowych przepisów procesowych.

Art. 30. Wykonanie niniejszej ustawy porucza się Ministrom Spraw Wewnętrznych i Sprawiedliwości oraz innym ministrom, każdemu we właściwym mu zakresie działania.

Art. 31. (1) Ustawa niniejsza wchodzi w życie po upływie 14 dni od ogłoszenia.

(2) Z dniem tym tracą moc przepisy dotychczasowe, dotyczące przedmiotów unormowanych w niniejszej ustawie. W szczególności tracą moc obowiązującą:

1) art. 624 — 627 i 630 — 634 kodeksu karnego z 1903 r.;

2) przepisy karne i przepisy o odszkodowaniu, zawarte w ustawie z dnia 15 kwietnia 1878 r. o kradzieżach leśnych (Zbiór ustaw prusk. str. 222) oraz w ustawie z dnia 1 kwietnia 1880 r. o policji polnej i leśnej (Zbiór ustaw prus. str. 230);

3) przepisy karne i przepisy o odszkodowaniu, zawarte w cesarskim patencie z dnia 3 grudnia 1852 r. — ustawa leśna (Dz. U. p. austr. Nr 250), oraz w galicyjskiej ustawie z dnia 17 lipca 1876 r. o ochronie własności polnej (Dz. u. kraj. Nr 28).

22

ROZPORZĄDZENIE PREZYDENTA RZECZYPOSPOLITEJ

z dnia 3 grudnia 1927 r.

o prawie łowieckim.

Na podstawie art. 44 ust. 6 Konstytucji i ustawy z dnia 2 sierpnia 1926 r. o upoważnieniu Prezydenta Rzeczypospolitej do wydawania rozporządzeń z mocą ustawy (Dz. U. R. P. Nr 78, poz. 443) postanawiam co następuje:

Postanowienia wstępne.

Art. 1. W rozumieniu rozporządzenia niniejszego wyraz „zwierzyna“ oznacza dzikie zwierzęta łowne, którymi są:

a) żubry, łosie, jelenie, daniele, sarny, kozice, dziki,bobry, świstaki, zające (szaraki i bielaki), króliki, wiewiórki, niedźwiedzie, rysie, żbiki, wilki, lisy, borsuki, kuny leśne (tumaki), kuny domowe (kamionki), tchórze, gronostaje, łasice, wydry, norki;

b) głuszce, cietrzewie, jarząbki, pardwy, kuropatwy, przepiórki, bażanty, dropie, dropie-kamionki (strepety), żórawie, czarne bociany, czaple, słonki, dubelty, bekasy, bekasiki, kulony i kuliki, bataliony, derkacze, łyski, nurki, czajki, dzikie łabędzie, dzikie gęsi, i dzikie kaczki oraz wszelkie inne ptactwo błotne i wodne, dzikie gołębie, drozdy, kwiczoły, paszkoty, jako też ptaki krukowate i drapieżne.

Ponadto Minister Rolnictwa może uznać w drodze rozporządzenia inne jeszcze gatunki zwierząt dzikich za zwierzęta łowne.

Art. 2. Przez „polowanie“ rozporządzenie niniejsze rozumie przywłaszczanie zwierzyny oraz jej części użytecznych i płodów, tropienie,

ściganie, łowienie zwierzyny, strzelanie do niej i inne czynności podobne, zmierzające do jej przywłaszczenia.

Powyższe czynności wykonywane w miejscach ogrodzonych, z których zwierzyna wydostać się nie może (zwierzyńcach), i bażantarniach nie są polowaniem w rozumieniu rozporządzenia niniejszego.

Art. 3. Hodowanie zwierzyny należy wyłącznie do właściciela polowania.

Rozdział I.

O polowaniu.

Art. 4. Polowanie jest związane z własnością gruntu i należy do właściciela gruntu.

Domniewywa się, że własność gruntu nie jest obciążona prawem polowania na rzecz innych osób. Kto twierdzi, że ma na cudzym gruncie prawo polowania w całości lub co do pewnych gatunków zwierzyny, albo z innymi ograniczeniami, winien jest twierdzenia swoje udowodnić.

Po wejściu w życie rozporządzenia niniejszego obciążenie własności gruntu prawem polowania nie może być ustanawiane; akty temu przeciwne są nieważne.

Art. 5. Właściciel gruntu może ciążące na jego własności prawo polowania wykupić za cenę równą iloczynowi z pomnożenia sumy średniego czystego dochodu rocznego z polowania przez liczbę dwadzieścia.

Jeżeli właściciel prawa polowania nie zgodzi się na wykup lub cenę wykupu, właściciel gruntu może żądać od właściwego sądu ustalenia ceny wykupu oraz, po uiszczeniu tej ceny, zwolnienia gruntu od obciążającego go prawa polowania.

Rozdział II.

O użytkowaniu polowania.

Art. 6. Właściciel polowania może użytkować je samodzielnie, jeżeli obszar gruntu, na którym ma polowanie, jest nie mniejszy od stu hektarów ciągłej powierzchni. Obszar taki po zarejestrowaniu go przez właściwego starostę stanowi obwód łowiecki własny.

Obszary lasów państwowych, uznane przez zarząd lasów państwowych za odpowiadające wymaganiom ustępu pierwszego, stanowią obwody łowieckie własne państwa.

Obwód łowiecki własny powstaje na czas nieoznaczony i istnieje tak długo, jak tego sobie życzy właściciel, a jeżeli polowanie zostało wypuszczone w dzierżawę — najkrócej do końca terminu dzierżawy.

Art. 7. Jeżeli obszar polowania nie stanowi obwodu łowieckiego własnego, właściciel tego polowania może użytkować je jedynie łącznie z właścicielami innych obszarów polowania na obszarze nie mnieszym od stu hektarów ciągłej powierzchni. Obszar taki po zarejestrowaniu go przez właściwego starostę stanowi obwód łowiecki wspólny.

Art. 8. Obwód łowiecki wspólny winien być tworzony w ten sposób, ażeby obejmował cały obszar gminy po wyłączeniu obszarów obwodów łowieckich własnych, jeżeli nie zajdą wypadki przewidziane niżej.

Gdy obszar gminy po wyłączeniu obszarów obwodów łowieckich własnych zawiera co najmniej tysiąc hektarów ciągłej powierzchni, można w obrębie tej gminy utworzyć kilka obwodów łowieckich wspólnych, z których każdy winien mieć co najmniej pięćset hektarów ciągłej powierzchni.

Gdy obszar gminy po wyłączeniu obszarów obwodów łowieckich własnych nie stanowi ciągłej powierzchni, lecz składa się z kilku nieprzylegających do siebie obszarów, z których każdy obejmuje co najmniej sto hektarów, z każdego z tych obszarów może być utworzony osobny obwód łowiecki wspólny.

Gdy gmina składa się z pewnej liczby wsi (kolonii, zaścianków), to z wsi, które po wyłączeniu obszarów obwodów łowieckich własnych mają co najmniej po dwieście pięćdziesiąt hektarów ciągłej powierzchni, mogą być tworzone osobne obwody łowieckie wspólne.

W wypadkach przewidzianego wyżej tworzenia kilku obwodów łowieckich wspólnych w obrębie jednej gminy należy je tworzyć w ten sposób, żeby obszary tych obwodów łącznie obejmowały cały obszar gminy po wyłączeniu obszarów obwodów łowieckich własnych.

Art. 9. Obwód łowiecki wspólny może być utworzony z obszarów kilku gmin po wyłączeniu obszarów obwodów łowieckich własnych, jeżeli za utworzeniem takiego obwodu wypowiedzą się w każdej z nich właściciele gruntów, stanowiących więcej niż połowę obszaru.

Art. 10. Właściciel polowania, które ze względu na swoje położenie nie może być włączone do obwodu łowieckiego wspólnego w tej samej gminie i nie odpowiada warunkom utworzenia obodu łowieckiego własnego, może swoje polowanie przyłączyć do obwodu łowieckiego wspólnego innej gminy, z którym tworzy ono obszar ciągłej powierzchni, lub wypuścić je w dzierżawę właścicielowi przylegającego obwodu łowieckiego własnego, albo też wziąć w w dzierżawę przylegający obwód łowiecki włas-

ny i użytkować swoje polowanie łącznie z polowaniem w tym obwodzie.

Art. 11. Wody publiczne, drogi publiczne lądowe i wodne oraz tory kolejowe, jak również cudze drogi prywatne, na których właściciel gruntów drogą przedzielonych ma służebność przechodu, nie stanowią przerwy w ciągłości powierzchni, obszaru ich jednak nie wlicza się do obszaru tworzonego obwodu łowieckiego i nie mogą one stanowić osobnych obwodów łowieckich.

Art. 12. Obwód łowiecki powstaje po upływie miesiąca od dnia zgłoszenia go przez właściciela lub właścicieli gruntów w jego skład wchodzących do właścwego starosty. Starosta w ciągu miesiąca odmówi zarejestrowania, jeżeli zgłoszenie nie odpowiada przepisom artykułów 6 — 11. Przepis ten nie dotyczy obwodów łowieckich własnych Państwa, utworzonych z obszarów lasów państwowych (ustęp drugi art. 6).

Jeżeli zarejestrowany obwód łowiecki z jakichkolwiek powodów przestanie odpowiadać warunkom wymienionym w artykułach 6 — 11, starosta poweźmie decyzję o zniesieniu obwodu.

Art. 13. Jeżeli utworzeniu wspólnego obwodu łowieckiego (art. 7 i 8) sprzeciwiają się właściciele gruntów stanowiących mniej niż połowę obszaru niezbędnego do utworzenia obwodu, to na wniosek właścicieli gruntów stanowiących więcej niż połowę tego obszaru obwód wspólny będzie utworzony.

Przewidziany w ustępie pierwszym wniosek wyrażony być ma w zgłoszeniu wspólnego obwodu łowieckiego ze szczegółowym wymienieniem gruntów i ich właścicieli, którzy należeć będą do spółki łowieckiej obwodu (art. 14), oraz ze wskazaniem gruntów, których właściciele sprzeciwiają się utworzeniu wspólnego obwodu łowieckiego.

Art. 14. Właściciele gruntów objętych wspólnym obwodem łowieckim stanowią spółkę łowiecką, która posiada osobowość prawną.

Spółka działa na podstawie statutu nadanego jej przez starostę jednocześnie z zarejestrowaniem obwodu łowieckiego według wzoru ustalonego rozporządzeniem Ministra Rolnictwa, wydanym w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych.

Art. 15. Zgłoszenie obwodu łowieckiego ma być dokonywane za pośrednictwem zarządu gminy, który stwierdzi, czy wiadomości podane w zgłoszeniu są zgodne z rzeczywistością oraz zaświadczy tożsamość osób podpisanych. Zgłoszenie to sprawdzone i zaświadczone zarząd gminy przesyła staroście.

Art. 16. Jeżeli obwód łowiecki obejmuje grunty znajdujące się w granicach nie jednej gminy, zgłoszenie następuje za pośrednictwem zarządu każdej gminy, w której leży część zgłaszanego obwodu.

Jeżeli obwód łowiecki obejmuje grunty znajdujące się w granicach nie jednego powiatu, obwód ma być zgłoszony do wszystkich właściwych starostów, zarejestrowany zaś przez starostę tego powiatu, w którym leży największa część zgłaszanego obwodu.

Art. 17. Obwód łowiecki wspólny może być utworzony na czas nie krótszy od lat sześciu, po wypuszczeniu go zaś w dzierżawę istnieje co najmniej do końca terminu dzierżawy. Zarząd spółki łowieckiej obwodu pełni swe obowiązki w ciągu lat sześciu, poczym, o ile obwód łowiecki wspólny i jego spółka nadal mają istnieć, wybrany będzie nowy zarząd.

Art. 18. Polowanie może być wypuszczone w dzierżawę na czas nie krótszy od lat sześciu. Umowa zawarta na czas krótszy jest nieważna.

Art. 19. Przy wyborach zarządu i rozstrzyganiu innych spraw spółki na walnych zgromadzeniach wspólnicy posiadają ilość głosów zależną od obszaru ich posiadłości w ten sposób, że obszar do dwóch hektarów uprawnia do jednego głosu i każde następne pełne dwa hektary uprawniają do jednego głosu więcej, żaden jednak spólnik nie może posiadać głosów więcej niż o jeden mniej od pozostałej liczby głosów.

Art. 20. Spółka łowiecka może użytkować polowanie w obwodzie łowieckim wspólnym jedynie przez wypuszczenie polowania w dzierżawę.

Podział dochodu spółki uskutecznia corocznie zarząd stosownie do obszaru gruntu należącego do poszczególnych spólników.

Przeznaczenie części dochodu na cele ochrony łowiectwa, w szczególności na utrzymanie straży łowieckiej (art. 22), jak również na cele hodowlane należy do zakresu działania walnego zgromadzenia członków spółki i następuje w drodze uchwały powziętej zwykłą większością głosów. Przeznaczenie dochodu na inny cel wymaga zgody wszystkich członków spółki.

Art. 21. Do zakresu działania walnego zgromadzenia członków spółki należy również powzięcie uchwały co do zniesienia obwodu i rozwiązania spółki po upływie lat sześciu od ich utworzenia, jeżeli były utworzone na czas dłuższy.

Art. 22. Właściciele obwodów łowieckich własnych, spółki łowieckie obwodów łowieckich wspólnych i dzierżawcy polowania mogą na swój koszt ustanawiać straż łowiecką.

Strażnikami łowieckimi mogą być osoby pełnoletnie, własnowolne, będące obywatelami polskimi, nie karane za zbrodnie, występki pochodzące z chęci zysku, ani też za przekroczenia przewidziane w artykułach 77 — 80 rozporządzenia niniejszego i które czynią zadość warunkom potrzebnym do uzyskania pozwolenia na broń.

Art. 23. Strażnik łowiecki winien być zatwierdzony i zaprzysiężony przez starostę według przepisanej roty.

Po zaprzysiężeniu strażnik łowiecki otrzymuje stosowne zaświadczenie i oznakę, którą winien nosić przy pełnieniu obowiązków.

Rotę przysięgi oraz wzór oznaki ustali rozporządzenie Ministra Rolnictwa, wydane w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych.

Jeżeli strażnik łowiecki przestanie odpowiadać warunkom przewidzianym w artykule 22, starosta pozbawi uprawnień strażnika łowieckiego oraz zarządzi odebranie wydanego zaświadczenia i oznaki.

Art. 24. Strażnik łowiecki obowiązany jest czuwać nad przestrzeganiem przepisów rozporządzenia niniejszego o ochronie łowiectwa i donosić władzy o wszelkich dostrzeżonych naruszeniach.

Strażnik łowiecki, pełniąc służbę, może:

a) żądać od osób spotkanych w obwodzie łowieckim z bronią palną, narzędziami łowieckimi lub zwierzyną okazania karty łowieckiej, a jeżeli polują, również pisemnej zgody właściciela lub dzierżawcy polowania;

b) odbierać za pokwitowaniem broń palną, inne narzędzia łowieckie i zwierzynę osobom spotkanym w obwodzie łowieckim, a nie posiadającym karty łowieckiej, oraz osobom polującym w obwodzie bez posiadania pisemnej zgody właściciela lub dzierżawcy polowania;

c) zatrzymywać i przekazywać właściwej władzy osoby, których tożsamości i miejsca zamieszkania nie może ustalić, a które zastał w powierzonym jego pieczy obwodzie łowieckim na popełnianiu jednego z przekroczeń przewidzianych w artykułach 75 — 79 rozporządzenia niniejszego lub które spotkał w obwodzie z bronią palną, innymi narzędziami łowieckimi albo ze zwierzyną, a osoby te posiadania tych przedmiotów usprawiedliwić nie mogą.

Strażnik łowiecki obowiązany jest odebraną broń i narzędzia łowieckie wraz z doniesieniem karnym doręczyć w ciągu dwudziestu czterech godzin najbliższemu posterunkowi policji, zwierzynę zaś oddać właścicielowi lub dzierżawcy polowania.

Rozdział III.

O ochronie łowiectwa.

1. O kartach łowieckich.

Art. 25. Nie wolno polować bez posiadania karty łowieckiej, wydanej przez właściwą władzę. Karta łowiecka ma zawierać oznaczenie czasu jej ważności oraz wymienienie osoby uprawnionej do polowania.

Karty łowieckie wydaje się na okresy: czternastodniowy, jednoroczny i trzyletni, przy czym dwa ostatnie okresy liczy się od dnia pierwszego marca.

Art. 26. Uprawnieni do polowania winni w czasie polowania mieć kartę łowiecką przy sobie.

Art. 27. Karty łowieckie wydaje się osobom uprawnionym do polowania z tytułu, posiadania obwodu łowieckiego własnego, z tytułu wzięcia polowania w dzierżawę lub też z tytułu uzyskania pisemnego zezwolenia właściciela lub dzierżawcy polowania. Czas ważności pisemnego zezwolenia należy w nim oznaczyć.

Właściciel lub dzierżawca polowania może wydać taką ilość pisemnych zezwoleń, aby na każdego posiadacza zezwolenia przypadało co najmniej pięćdziesiąt hektarów powierzchni obwodu łowieckiego.

Art. 28. Wydania karty łowieckiej należy odmówić osobom:

1) które nie czynią zadość warunkom potrzebnym do uzyskania pozwolenia na broń;

2) które w ciągu ostatnich lat dziesięciu były karane za popełnienie zbrodni lub występku pochodzącego z chęci zysku;

3) które w ciągu ostatnich lat pięciu były karane z mocy artykułów 77 — 79 rozporządzenia niniejszego.

Art. 29. Wydania karty łowieckiej można odmówić osobom, które w ciągu ostatnich lat pięciu były karane z mocy artykułów 75 i 76 rozporządzenia niniejszego.

Art. 30. Jeżeli po wydaniu karty łowieckiej wyjdą najaw okoliczności wyszczególnione w art. 28, kartę łowiecką należy unieważnić i odebrać, można zaś to uczynić, gdy wyjdą najaw okoliczności, wyszczególnione w art. 29.

Art. 31. Jeżeli dzierżawca polowania nie może otrzymać karty łowieckiej lub zostanie jej pozbawiony, umowę dzierżawną należy uznać za rozwiązaną z winy dzierżawcy.

Art. 32. Cudzoziemiec posiadający zezwolenie na pobyt w Polsce na czas nie krótszy od jednego roku może otrzymać kartę łowiecką narówni z obywatelem polskim.

Cudzoziemiec posiadający zezwolenie na pobyt w Polsce krótszy od jednego roku może otrzymać kartę łowiecką za poręczeniem obywatela polskiego, który sam posiada warunki do uzyskania takiej karty. Władzą właściwą do wydania karty łowieckiej cudzoziemcowi w tym wypadku jest władza właściwa dla poręczyciela.

Poręczyciel odpowiada majątkowo za grzywny nałożone na cudzoziemca za przekroczenia przewidziane w rozporządzeniu niniejszym.

Minister Rolnictwa może wydać kartę łowiecką cudzoziemcowi bez poręczenia obywatela polskiego.

Dla przedstawicieli państw obcych oraz członków dyplomatycznych misyj zagranicznych legitymacja, wydana przez Ministerstwo Spraw Zagranicznych, zastępuje kartę łowiecką.

Postanowienia powyższe stosuje się z zastrzeżeniem wzajemności.

Art. 33. Karty łowieckie wydają starostowie tych powiatów, w których osoby ubiegające się o wydanie kart i uprawnione do polowania zamieszkują.

Karty łowieckie ważne są na obszarze całego Państwa.

Formę kart łowieckich ustali Minister Rolnictwa w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych.

Art. 34. Za wydanie karty łowieckiej pobiera się, oprócz opłat stemplowych przewidzianych w przepisach obowiązujących, za kartę czternastodniową złotych dwa, za kartę roczną złotych dziesięć i za kartę trzyletnią złotych trzydzieści. Opłaty te wpływają na dochód Ministerstwa Rolnictwa.

Funkcjonariusze zarządu lasów państwowych otrzymują karty łowieckie bezpłatnie.

2. O ochronie polowania.

Art. 35. Nie wolno nikomu chodzić ze strzelbą lub innymi narzędziami do łowienia zwierzyny po cudzych gruntach, jeżeli nie stanowią one obwodu łowieckiego, na którym chodzącemu służy polowanie.

Przepis powyższy nie stosuje się do tych przedstawicieli władzy państwowej, którzy w myśl przepisów obowiązujących winni być przy spełnianiu swych czynności uzbrojeni w broń palną, a przebywają w obwodzie łowieckim w charakterze urzędowym.

Art. 36. Uprawniony do polowania może zatrzymać cudzego psa myśliwskiego włóczącego się w obwodzie łowieckim; w razie zatrzymania psa winien zawiadomić właściciela, jeśli zaś nie zna jego adresu, zarząd gminy, na której obszarze pies został zatrzymany.

W razie odebrania psa przez właściciela uprawniony do polowania może żądać zwrotu kosztów utrzymania psa i wynagrodzenia szkód wyrządzonych przez psa w obwodzie łowieckim.

Za psy myśliwskie uważać należy: psy legawe, gończe, charty, jamniki, foksteriery, tropowce (posokowce), płochacze (spaniele); a także inne psy używane do polowań na niedźwiedzie i na dziki.

Art. 37. Uprawniony do polowania może zabijać psy niemyśliwskie i koty włóczące się w obwodzie łowieckim w odległości nie bliższej niż trzysta metrów od zabudowań gospodarskich lub trzydzieści metrów od drogi publicznej.

Art. 38. Uprawnienia przewidziane w artykułach 36 i 37 służą również właścicielowi gruntu, nieuprawnionemu do użytkowania polowania samodzielnie, na obszarze jego gruntu.

Art. 39. Psów znajdujących się przy ich właścicielach lub domownikach właścicieli nie uważa się za psy włóczące się.

Art. 40. Podbieranie jaj, wybieranie piskląt i niszczenie gniazd ptaków jest wzbronione. Przepis ten nie dotyczy jaj i gniazd ptaków wymienionych w art. 50.

3. O niedozwolonych sposobach łowienia zwierząt.

Art. 41. Zabrania się łowienia zwierząt przy pomocy trutek, wnyków, samostrzałów, dołów-ostrokołów, lepu, ziarna rozmoczonego w spirytusie, żelaz, potrzasków, sideł, pułapek i innych podobnych środków.

Czyni się wyjątek co do zwierząt wymienionych w art. 50 i co do zwierząt uznanych z mocy przepisów prawa rybackiego za szkodliwe dla rybołówstwa, które to zwierzęta wolno chwytać w zelaża, potrzaski, sidła i pułapki, jak również co do łowienia zwierząt dla celów naukowych i hodowlanych, przewidzianego w ustępie trzecim art. 51.

4. O ograniczeniach polowania i o czasie ochronnym.

Art. 42. Zabrania się polować podczas nabożeństwa w niedziele i uroczyste święta w odległości mniejszej niż dwa kilometry od świątyni.

Art. 43. Nie wolno polować w odległości mniejszej niż sto metrów od cudzych zabudowań mieszkalnych, jak również na cmentarzach.

Art. 44. Nie wolno polować na przelotne ptactwo łowne na wybrzeżu morskim w pasie kilometrowej szerokości.

Art. 45. Zabrania się polować z chartami lub psami gończymi w obwodzie łowieckim mniejszym od dwu tysięcy hektarów.

Art. 46. Polowanie na łosie byki, a w województwach lwowskim i stanisławowskim na jelenie byki dopuszczalne jest jedynie w obwodach łowieckich o powierzchni co najmniej tysiąca hektarów.

Art. 47. Nie wolno polować w czasie między zachodem a wschodem słońca. Wyjątek stanowi polowanie na słonki w czasie ciągu, na głuszce i cietrzewie w czasie toku, na łosie i jelenie na rykowisku, na kaczki na zlotach i przelotach oraz na dziki, wilki, lisy i wydry na czatach.

Art. 48. Zabrania się polować na żubry, bobry, kozice, świstaki, na samice i cielęta: łosia, jelenia, daniela, na sarny-kozy i koźlęta, na niedźwiedzice od niedźwiedziątek, na głuszce-kury, bażanty-kury, czarne bociany oraz w województwach: pomorskim, poznańskim, warszawskim, łódzkim, kieleckim, lubelskim, krakowskim, lwowskim, tarnopolskim i stanisławowskim na cietrzewie-kury.

Za cielęta: łosia, jelenia, daniela i koźlęta sarny uważa się młode zwierzęta tych gatunków w czasie do końca lutego następnego roku po ich urodzeniu.

Art. 49. Zabrania się polować w czasie niżej oznaczonym (czas ochronny) na zwierzęta następujące:

łosie-byki	w czasie	od 15 grudnia do 31 sierpnia,
jelenie-byki, daniele-rogacze	„ „	od 1 listopada do 31 sierpnia,
sarny-kozły		
w województwach poznańskim i pomorskim	„ „	od 1 stycznia do 15 maja,
w województwach zaś pozostałych	„ „	od 1 lutego do 20 kwietnia,
zające-szaraki		
w województwach poznańskim i pomorskim	„ „	od 15 stycznia do 30 września,
w województwach zaś pozostałych	„ „	od 1 lutego do 30 września,
zające-bielaki	„ „	od 15 lutego do 31 października,
borsuki	„ „	od 1 grudnia do 31 sierpnia,
wiewiórki	„ „	od 1 marca do 31 października,
głuszce-koguty	„ „	od 15 maja do 15 marca,
cietrzewie-koguty	„ „	od 1 czerwca do 15 sierpnia,
cietrzewie-kury		
w województwach wileńskim, nowogródzkim, białostockim, poleskim i wołyńskim	„ „	od 15 września do 15 sierpnia,
jarząbki	„ „	od 1 lutego do 15 sierpnia,
pardwy	„ „	od 1 lutego do 15 sierpnia,
bażanty-koguty	„ „	od 1 lutego do 31 sierpnia,
kuropatwy		
w województwach wileńskim, nowogródzkim, białostockim, poleskim i wołyńskim	„ „	od 1 listopada do 31 sierpnia,
w województwach zaś pozostałych	„ „	od 1 grudnia do 31 sierpnia,
przepiórki	„ „	od przylotu do 31 sierpnia,
słonki	„ „	od 15 maja do 15 sierpnia,

bataliony	w czasie	od 1 czerwca do 10 lipca,
dzikie kaczory	„ „	od 1 czerwca do 10 lipca,
dzikie kaczki (samice i młode) oraz inne ptactwo wodne i błotne	„ „	od 1 marca do 10 lipca,
dzikie łabędzie i dzikie gęsi	„ „	od 15 maja do 31 lipca,
dropie, dropie-kamionki (strepety), dzikie gołębie, drozdy, kwiczoły paszkoty	„ „	od 1 lutego do 15 sierpnia,
ptaki krukowate i drapieżne z wyjątkiem jastrzębi - gołębiarzy, krogulców, wron i srok	„ „	od 1 lutego do 15 sierpnia,

Art. 50. Przez cały rok wolno polować na: wilki, wydry, kuny domowe (kamionki), tchórze, gronostaje, łasice, króliki, jastrzębie-gołębiarze, krogólce, sroki i wrony oraz podbierać jaja, wybierać pisklęta i niszczyć gniazda wymienionych ptaków.

Zwierzęta wymienione w ustępie poprzednim może zabijać i chwytać każdy na własnym gruncie w obrębie swojej zagrody i w bezpośrednim jej sąsiedztwie aż do stu metrów odległości od zabudowań.

Art. 51. Rada Ministrów na wniosek Ministra Rolnictwa może wprowadzić w drodze rozporządzenia czas ochronny dla dzików.

Minister Rolnictwa może w drodze rozporządzenia na oznaczony w nim okres czasu na obszarze całego Państwa lub jego części:

a) rozszerzać czas ochronny dla zwierząt wymienionych w art. 49;
b) zabraniać całkowicie polowania na niektóre ze zwierząt wymienionych w art. 49;
c) zezwalać na polowanie na zwierzęta wymienione w art. 48 z wyjątkiem żubra i bobra;
d) zezwalać na używanie środków zakazanych artykułem 41 w celu zwalczania zwierząt wymienionych w art. 50;
e) wprowadzać czas ochronny dla niedźwiedzi, rysi i żbików, lisów, kun leśnych (tumaków), norek i orłów.

Nadto Minister Rolnictwa może:

a) w drodze rozporządzenia wprowadzać czas ochronny dla zwierząt uznanych na podstawie ustępu ostatniego art. 1 za zwierzęta łowne;
b) zezwalać na odstrzał zwierząt wymienionych w art. 49 albo ich łowienie środkami nieraniącymi w każdym czasie dla celów naukowych lub hodowlanych.

Uprawnienia zawarte w punktach a), d) i e) ustępu drugiego oraz w odniesieniu do sarn-kóz uprawnienie zawarte w punkcie c) tegoż ustępu Minister Rolnictwa może w drodze rozporządzenia przekazywać wojewodom.

Art. 52. Wojewoda ogłasza corocznie w grudniu w dzienniku urzędowym wykaz czasów ochronnych obowiązujących w roku następnym.

Art. 53. Po upływie dziesięciu dni od rozpoczęcia czasu ochronnego sprzedawanie, kupowanie, przewożenie i przenoszenie objętej ochroną zwierzyny oraz świeżych skór tej zwierzyny, jak również podawanie takiej zwierzyny w jadłodajniach jest wzbronione.

Wyjątkowo można przewozić lub przenosić zwierzynę ze zwierzyńców i bażantarni, jeżeli się ma pisemne zaświadczenie ich właściciela, że zwierzyna stamtąd pochodzi, i w zaświadczeniu wskazano miejsce jej przeznaczenia.

5. O wprowadzaniu nowych gatunków zwierzyny.

Art. 54. Wprowadzanie w celu hodowli nowych gatunków zwierzyny wymaga zezwolenia Ministra Rolnictwa.

Rozdział IV.

O wynagradzaniu szkód łowieckich i o ochronie od tych szkód.

1. O wynagradzaniu szkód wyrządzanych przez zwierzynę i szkód czynionych podczas polowania.

Art. 55. Szkody, wyrządzane w uprawach i plonach rolnych przez dziki, jelenie, daniele i sarny, obowiązany jest wynagradzać właściciel obwodu łowieckiego, w którym zwierzyna wyrządzająca szkodę ma przypuszczalnie swoją ostoję, lub dzierżawca, jeżeli polowanie w obwodzie łowieckim jest wypuszczone w dzierżawę.

Jeżeli zwierzyna wyrządzająca szkodę ma przypuszczalnie swoją ostoję w kilku obwodach łowieckich, właściciele (dzierżawcy) tych obwodów odpowiadają solidarnie.

Art. 56. Jeżeli zwierzęta wymienione w artykule poprzednim wyrządzające szkodę w upra-

wach i plonach rolnych mają swoją ostoję na gruntach nie wchodzących do obwodu łowieckiego, obowiązek wynagrodzenia szkody ciąży na właścicielach tych gruntów na zasadach art. 55.

Art. 57. Uprawniony do polowania ma obowiązek wynagradzania szkód uczynionych przy wykonywaniu polowania przez niego samego, przez jego gości, służbę i najemników.

Art. 58. Jeżeli poszkodowany chce wynagrodzenia szkody dochodzić, winien w ciągu dni trzech po jej dostrzeżeniu żądanie wynagrodzenia zgłosić obowiązanemu do wynagrodzenia oraz wójtowi (naczelnikowi, sołtysowi) gminy, w której granicach leży grunt z wyrządzoną w uprawach i plonach rolnych szkodą.

Art. 59. Wójt, otrzymawszy zgłoszenie, winien przed upływem następnych trzech dni wdrożyć postępowanie ugodowe, wzywając strony do urzędu gminnego na dzień następny i skłaniać je do zawarcia ugody. Jeżeli ugoda w dniu tym lub w ciągu dalszych trzech dni zawarta nie zostanie, wójt stwierdzi bezskuteczność postępowania ugodowego i przekaże sprawę natychmiast przewodniczącemu sądu rozjemczego do spraw o wynagradzanie szkód łowieckich.

Art. 60. Sąd rozjemczy do spraw o wynagradzanie szkód łowieckich składa się z przewodniczącego oraz z dwóch członków wybranych po jednym przez każdą stronę.

Przewodniczącego sądu rozjemczego oraz niezbędną ilość zastępców przewodniczącego w miarę potrzeby dla każdej gminy mianuje na lat trzy starosta na wniosek wydziału powiatowego. Przewodniczący sądu rozjemczego i jego zastępcy winni być zaprzysiężeni przez starostę według roty przewidzianej w przepisach obowiązujących dla sędziów.

Zastępcy pełnią obowiązki przewodniczącego kolejno, gdy przewodniczący z ważnych przyczyn obowiązków swoich wykonywać nie może.

Art. 61. Po otrzymaniu sprawy o wynagrodzenie szkody łowieckiej przewodniczący sądu rozjemczego wzywa obie strony do wyznaczenia w ciągu dni trzech po jednym przedstawicielu i zawiadamia zarazem o miejscu i czasie pierwszego zebrania sądu rozjemczego.

Jeżeli strona nie wyznaczy przedstawiciela lub ten się nie zgłosi, wyznaczy go przewodniczący.

Art. 62. Sąd rozjemczy niezwłocznie po pierwszem zebraniu się przeprowadzi zbadanie szkody na miejscu.

O czasie badania przewodniczący zawiadomi strony tak wcześnie, aby mogły być przy badaniu obecne.

Art. 63. Sąd rozjemczy przed wydaniem orzeczenia skłania strony do zawarcia ugody, jeżeli zaś ugoda nie nastąpi, orzeka według sumienia o istnieniu i rozmiarach szkody oraz o wysokości należnego wynagrodzenia. Sąd rozjemczy może przesłuchiwać świadków i biegłych bez przysięgi.

Gdy sąd rozjemczy uzna, iż przed nadejściem pory zbioru plonów nie można określić wysokości wynagrodzenia lub gdy którakolwiek ze stron domagać się będzie ustalenia tej wysokości dopiero z nadejściem pory powyższej, orzeczenie zapada jedynie co do istnienia i rozmiarów szkody, co zaś do wysokości szkody i należnego wynagrodzenia zostaje odłożone do nadejścia pory zbioru plonów.

Art. 64. Przewodniczący sądu rozjemczego lub jego czynny w sprawie zastępca nie może pozostawać do stron lub ich przedstawicieli w stosunku pokrewieństwa lub powinowactwa aż do czwartego stopnia włącznie, przełożeństwa lub zależności, albo też być wspólnikiem przedsiębiorstwa lub gospodarstwa prywatnego jednej ze stron. Przewodniczący lub jego czynny w sprawie zastępca obowiązany jest z urzędu baczyć, czy przeszkoda powyższa nie zachodzi i w razie jej dostrzeżenia oddać przewodnictwo następnemu z kolei zastępcy, co do którego przeszkoda nie zachodzi.

Jeżeli przewodniczący lub jego czynny w sprawie zastępca z powodu przeszkody powyższej sam się nie wyłączy, może być wyłączony przez stronę.

Art. 65. Orzeczenie sądu rozjemczego zawierać będzie postanowienie o kosztach postępowania.

Do kosztów postępowania wliczać można jedynie wydatki gotówką poczynione przez przewodniczącego na powiadamianie stron, na przejazd do miejsca szkody i na materiały piśmienne oraz poczynione przez sąd na opłacenie biegłych, jeżeli sąd ich wzywał.

Art. 66. Jeżeli sąd rozjemczy nie stwierdzi szkody i wynagrodzenia nie przyzna, koszty postępowania poniesie strona domagająca się wynagrodzenia szkody.

Jeżeli sąd rozjemczy przyzna wynagrodzenie wyższe od dawanego w postępowaniu ugodowym, koszty postępowania poniesie strona obowiązana do wynagrodzenia.

Jeżeli sąd rozjemczy przyzna wynagrodzenie równe lub mniejsze od dawanego w postępowaniu ugodowym, koszty postępowania ponie-

sie strona uprawniona do wynagrodzenia lub strony obie wedle orzeczenia sądu zależnie od okoliczności sprawy.

Jeżeli na skutek wezwania sądu strony zawrą ugodę na rozprawie, koszty postępowania poniosą po połowie.

Art. 67. Orzeczenie sądu rozjemczego zapada większością głosów. W orzeczeniu należy podać imiona i nazwiska składu orzekającego, imiona i nazwiska stron, żądania i dowody stron, rozstrzygnięcie sprawy i powody, którymi sąd się kierował. Orzeczenie ma być podpisane przez wszystkich członków sądu.

Jeżeli który z członków sądu odmówi swego podpisu, wtedy pozostali czynią o tym wzmiankę na orzeczeniu, które będzie miało taką moc, jak gdyby zostało podpisane przez wszystkich.

Orzeczenie sądu rozjemczego winno być doręczone stronom w ciągu dni trzech od dnia jego wydania.

Strona obowiązana do wynagrodzenia szkody winna w ciągu dni siedmiu od dnia doręczenia orzeczenia wypłacić poszkodowanemu lub złożyć w urzędzie gminnym zasądzoną sumę wynagrodzenia szkody oraz w tymże terminie uiścić zasądzoną sumę kosztów postępowania.

Orzeczenie sądu rozjemczego ulega wykonaiu w drodze sądowej w trybie przymusowego wykonania aktów (stanowi tytuł egzekucyjny dla sądów).

Art. 68. Od orzeczenia sądu rozjemczego służy stronie odwołanie do sądu okręgowego jedynie w tym wypadku, gdy naruszone zostały przewidziane w artykułach 61 — 67 przepisy o postępowaniu. Odwołanie wnieść należy w ciągu dni siedmiu od dnia doręczenia orzeczenia sądu rozjemczego.

Art. 69. Jeżeli w ciągu dni czternastu od dnia zamknięcia bezskutecznego postępowania ugodowego przed wójtem gminy sąd rozjemczy nie wyda orzeczenia, stronie poszkodowanej służy prawo udania się na zwykłą drogę sądową.

2. O ochronie od szkód wyrządzanych przez zwierzynę.

Art. 70. Każdy może zabezpieczyć swe grunty od wdzierania się zwierzyny czyniącej szkodę w uprawach i plonach rolnych, urządzenia jednak poczynione w tym celu na jego gruncie nie mają służyć do chwytania tej zwierzyny.

W szczególności wolno każdemu odstraszać taką zwierzynę od swoich gruntów straszydłami, ogniami nocnymi itp. środkami.

Gdyby wskutek przewidzianej w artykule niniejszym ochrony od szkód zwierzę zraniło się lub zabiło, uprawniony do polowania nie będzie mógł żądać odszkodowania.

Art. 71. Uprawniony do polowania może grunty leżące w obrębie obwodu łowieckiego ochraniać od szkód czynionych przez zwierzynę, wymienioną w art. 55, za pomocą ogrodzeń i innych środków, jednak w ten tylko sposób, ażeby środki te nie przeszkadzały posiadaczom gruntów w prowadzeniu gospodarstwa.

Art. 72. Jeżeli szkody wyrządzane przez wilki lub dziki przybierają poważne rozmiary, a właściciel lub dzierżawca polowania na obszarze, na którym zwierzyna ta ma swoją ostoję, nie przedsiębierze skutecznych środków celem zapobieżenia szkodom, wojewoda może na skutek podania osób poszkodowanych lub z urzędu zarządzić obławę na koszt właściciela lub dzierżawcy polowania w celu przetrzebienia zwierzat powyższych. Osoby wykonywujące obławę nie mogą zabijać zwierząt innych.

Osoby, które złożyły podanie o zarządzenie obławy, obowiązane są dostarczyć bezpłatnie naganiaczy.

Rozdział V.

O władzach i postępowaniu.

Art. 73. Opieka na łowiectwem i nadzór nad przestrzeganiem przepisów rozporządzenia niniejszego i rozporządzeń na jego podstawie wydanych należą do Ministra Rolnictwa, na obszarze województwa do wojewody i na obszarze powiatu do starosty.

Przez wyraz „starosta“ rozumieć należy powiatową władzę administracji ogólnej, a przez wyraz „wojewoda“ — wojewódzką władzę administracji ogólnej.

Funkcjonariusze państwowi obowiązani są powiadamiać niezwłocznie miejscowego starostę lub najbliższy posterunek policji o dostrzeżonych przez siebie w czasie pełnienia swych obowiązków przekroczeniach przepisów rozporządzenia niniejszego i rozporządzeń na jego podstawie wydanych.

Art. 74. O ile postępowanie władz w artykule poprzednim wymienionych nie jest w rozporządzeniu niniejszym określone, stosować należy obowiązujące przepisy ogólne o postępowaniu władz administracyjnych.

Rozdział VI.

Postanowienia karne.

Art. 75. Grzywną do pięćdziesięciu złotych karany będzie:

1) kto nie okaże karty łowieckiej na żądanie osoby mającej nadzór nad przestrzeganiem przepisów o polowaniu;

2) kto wbrew postanowieniom rozporządzenia niniejszego poluje w odległości mniejszej niż sto metrów od cudzych zabudowań mieszkalnych lub kto poluje podczas nabożeństwa w niedzielę lub uroczyste święto w odległości mniejszej od dwóch kilometrów od świątyni lub na cmentarzu;

3) kto ze strzelbą lub innymi narzędziami do łowienia zwierzyny bezprawnie chodzi po cudzych gruntach.

Art. 76. Grzywną do dwustu złotych lub aresztem do czterech tygodni, albo obiema temi karami łącznie karany będzie:

1) kto wbrew postanowieniom rozporządzenia niniejszego poluje bez uzyskania karty łowieckiej;

2) kto wbrew postanowieniom rozporządzenia niniejszego poluje na gruntach niestanowiących obwodu łowieckiego;

3) kto poluje w cudzym obwodzie łowieckim bez zgody osoby uprawnionej do polowania;

4) kto wyda pisemne zezwolenie na polowanie w swoim obwodzie wbrew przepisowi ustępu drugiego art. 27;

5) kto poluje w czasie między zachodem a wschodem słońca wbrew postanowieniom art. 47;

6) kto poluje z chartami lub psami gończymi na obszarze mniejszym niż dwa tysiące hektarów;

7) kto poluje na przelotne ptactwo łowne na wybrzeżu morskim w pasie kilometrowej szerokości;

8) kto podbiera jaja, wybiera piskleta lub niszczy gniazda ptaków niewymienionych w art. 50.

Art. 77. Grzywną do pięciuset złotych oraz aresztem do sześciu tygodni karany będzie:

1) kto poluje na łosie lub jelenie wbrew postanowieniom art. 46 rozporządzenia niniejszego;

2) kto poluje sposobami niedozwolonymi wbrew postanowieniom rozporządzenia niniejszego;

3) kto poluje w czasie ochronnym wbrew postanowieniom rozporządzenia niniejszego;

4) kto przekroczenia wymienione w punktach 1, 3, 8 art. 76 popełnia zawodowo.

Art. 78. Kto wbrew postanowieniom rozporządzenia niniejszego poluje:

1) na żubra, karany będzie grzywną do pięciu tysięcy złotych oraz aresztem do sześciu miesięcy;

2) na samicę łosia, na bobra lub kozicę, karany będzie grzywną do dwóch tysięcy pięciuset złotych oraz aresztem do sześciu miesięcy.

Art. 79. Kto wbrew postanowieniom rozporządzenia niniejszego poluje:

1) na świstaka, karany będzie grzywną do tysiąca złotych oraz aresztem do sześciu tygodni;

2) na inne zwierzę, wymienione w art. 48, karany będzie grzywną do pięciuset złotych oraz aresztem do sześciu tygodni.

Art. 80. Kto naruszy przepis art. 53 rozporządzenia niniejszego karany będzie grzywną do pięciuset złotych lub aresztem do sześciu tygodni, nadto zwierzyna lub świeże jej skóry ulegną konfiskacie na rzecz zakładów dobroczynnych.

Art. 81. W wypadku popełnienia przekroczeń wymienionych w artykułach 75 — 80 przez nieletnich do lat czternastu rodzice lub opiekunowie karani będą za niedozór grzywną do pięćdziesięciu złotych.

Art. 82. Władza orzekająca oznaczy w orzeczeniu na wypadek niemożności ściągnięcia grzywny karę zastępczego aresztu według swego uznania z tym ograniczeniem, iż kara aresztu nie może przekraczać w wypadku wymierzenia jej za przekroczenia przewidziane w art. 75 — dni trzech, w art. 76 — dwu tygodni, w artykułach 77 — 80 — trzech tygodni.

W wypadku wymierzenia grzywny za przekroczenia przewidziane w art. 78 zamiana grzywny na areszt nastąpi zgodnie z przepisami zawartymi w ustawach karnych.

Art. 83. Obok kary wymierzonej za przekroczenia przewidziane z artykułach 77 — 79 — należy orzec konfiskatę broni, za pomocą której dokonano przekroczenia, oraz zabronionych roz-

porządzeniem niniejszem narzędzi łowieckich bez względu na to, czy są one własnością skazanego czy też osoby innej.

Przepis ustępu pierwszego nie ma zastosowania do broni myśliwskiej, której właściciel posiada kartę łowiecką i pozwolenie na broń. Broń ta będzie konfiskowana jedynie w razie przekroczenia przewidzianego w punkcie trzecim art. 77 oraz w artykułach 78 i 79.

Art. 84. Zwierzyna zabita lub złowiona bezprawnie w cudzym obwodzie łowieckim należy do właściciela lub dzierżawcy polowania, o ile nie ma zastosowania art. 80.

Niezależnie od tego właścicielowi lub dzierżawcy polowania za zwierzę bezprawnie zabite służy odszkodowanie równające się trzykrotnej wartości zabitego zwierzęcia.

Zwierzyna zabita lub złowiona bezprawnie na gruntach nie wchodzących w skład obwodu łowieckiego ulega konfiskacie na rzecz zakładów dobroczynnych.

Art. 85. Jeżeli jeden z czynów karalnych, przewidzianych w rozporządzeniu niniejszym, podpadnie pod surowszy przepis innych ustaw, należy według tych ustaw karę wymierzyć.

Art. 86. Do orzekania o czynach karalnych, przewidzianych w rozporządzeniu niniejszym, z wyjątkiem czynów przewidzianych w art. 78, powołany jest starosta.

Ukarany orzeczeniem starosty może w ciągu dni siedmiu od dnia doręczenia orzeczenia wnieść do starosty żądanie przekazania sprawy właściwemu sądowi powiatowemu (pokoju), który rozstrzyga według przepisów obowiązujących w pierwszej instancji sądowej.

Wyrok sądu okręgowego wydany w drugiej instancji jest prawomocny.

Na obszarze mocy obowiązującej ustawy o postępowaniu karnym z 1877 r. stosuje się przepisy o wydawaniu policyjnych zarządzeń karnych.

Art. 87. Do orzekania o czynach przewidzianych w art. 78 powołane są sądy powiatowe (pokoju).

Art. 88. Na obszarze mocy obowiązującej ustawy o postępowaniu karnym z 1873 r. można wnieść odwołanie niezależnie od przepisu § 464 p. k.

Na obszarze mocy obowiązującej kodeksu karnego z 1871 r. zamiast aresztu powyżej sześciu tygodni orzeka się więzienie.

Rozdział VII.

Postanowienia końcowe.

Art. 89. W wypadkach, gdy obwody łowieckie (okręgi) utworzone zostały na podstawie dotychczasowych przepisów, uważane będzie za utworzone zgodnie z rozporządzeniem niniejszym do dnia 1 marca 1928 r. lub jeżeli zostały wypuszczone w dzierżawę — do chwili wygaśnięcia umów dzierżawnych.

Art. 90. Wykonanie rozporządzenia niniejszego porucza się Ministrowi Rolnictwa, co zaś do orzecznictwa karnego — Ministrowi Sprawiedliwości i Ministrowi Spraw Wewnętrznych.

O ile rozporządzenia wykonawcze **dotyczyć będą zakresu działania innych ministrów, rozporządzenia te wydawane będą w porozumieniu z zainteresowanymi ministrami.**

Art. 91. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie na całym obszarze Rzeczypospolitej Polskiej, z wyjątkiem województwa śląskiego, w czternaście dni po ogłoszeniu.

Jednocześnie z tym uchylone zostają na obszarze oznaczonym w ustępie pierwszym wszystkie przepisy o przedmiocie objętym rozporządzeniem niniejszym, a w szczególności:

artykuły 321 — 337, artykuł 338 w części dotyczącej zwierzyny, artykuły 339 — 374, 376 — 406, 407 w części dotyczącej zwierzyny, 409 — 418 ustawy o gospodarstwie wiejskim (Zb. Pr. Ces. ros. tom XII cz. 2);

rozporządzenie Komisarza Generalnego Ziem Wschodnich z dn. 2 marca 1920 r. o polowaniu (Dz. Urz. Z. C. Z. W. Nr 20/64, poz. 532);

ustawa łowiecka z dnia 15 lipca 1907 r. (Zb. Ust. prusk. str. 207);

ustawa łowiecka z dnia 13 lipca 1909 r. dla Królestwa Galicji i Lodomerii z Wielkim Księstwem Krakowskim (Dz. Ust. Kraj. z 1910 r. cz. II Nr 2);

ustawa łowiecka z dnia 19/25 marca 1883 r. (Zb. Ust. Król. Węg. z 1883 r. poz. XX);

artykuły 247 — 251 i cz. 2 i 3 art. 623 kod. kar. z 1903 r. oraz cz. 1 art. 623 kod. kar. z 1903 r. o ile dotyczy polowania;

artykuły 292 — 295 i 368 p. 10 kod. kar. z 1871 r.

WYJĄTEK Z ROZPORZĄDZENIA PREZYDENTA RZECZYPOSPOLITEJ

z dnia 11 lipca 1932 r.

o unormowaniu właściwości władz i trybu postępowania w zakresie administracji rolnictwa i reform rolnych.

Art. 5. W rozporządzeniu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 3 grudnia 1927 r. o prawie łowieckiem (Dz. U. R. P. Nr 110, poz. 934) wprowadza się następujące zmiany:

1) ust. 4 art. 32 otrzymuje następujące brzmienie:

„Wojewoda może wydać kartę łowiecką cudzoziemcowi bez poręczenia obywatelstwa polskiego";

2(w ust. 2 art. 41 wyraz: „trzecim" zastępuje się wyrazem „czwartym";

3) art. 51 otrzymuje następujące brzmienie:

„Art. 51. Minister Rolnictwa i Reform Rolnych może w drodze rozporządzenia na oznaczony w nim okres czasu na obszarze całego Państwa lub jego części:

a) rozszerzyć czas ochronny dla zwierząt wymienionych w art. 49,
b) zabraniać całkowicie polowania na niektóre ze zwierząt wymienionych w art. 49,
c) wprowadzać czas ochronny dla dzików, niedźwiedzi, rysi, żbików, lisów, kun leśnych (tumaków), norek i orłów,
d) wprowadzać czas ochronny dla zwierząt uznanych za łowne stosownie do ustępu ostatniego art. 1,
e) zezwalać na polowanie na zwierzęta wymienione w art. 48 z wyjątkiem żubra i bobra.

Nadto Minister Rolnictwa i Reform Rolnych może zezwalać na używanie środków zakazanych w art. 41 w celu zwalczania zwierząt wymienionych w art. 50.

Uprawnienia zawarte w artykule niniejszym Minister Rolnictwa i Reform Rolnych może przekazywać w drodze rozporządzenia wojewodom.

Wojewoda może zezwalać w każdym czasie na odstrzał i łowienie środkami nieraniącymi dla celów hodowlanych i naukowych zwierząt wymienionych w art 48, z wyjątkiem żubra i bobra oraz zwierząt wymienionych w art. 49. Przepis ten nie ma zastosowania do obszarów własnych Państwa, na których zewolenie na odstrzał i łowienie środkami nieraniącymi wydaje Minister Rolnictwa i Reform Rolnych";

4) w art. 72 ust. 1 wyraz: „wojewoda" zastępuje się wyrazem: ‚starosta".

23.

ZARZĄDZENIE

GŁÓWNEGO PEŁNOMOCNIKA RZĄDOWEGO DO SPRAW PODATKU GRUNTOWEGO

z dnia 7 października 1947 r.

wydane w porozumieniu z Ministerstwem Skarbu w sprawie określenia kategorii podatników i warunków, pod jakimi uiścić mogą równowartość podatku gruntowego w ziemiopłodach — w gotówce.

Na podstawie § 8 ust. (1) pkt b) rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 9 lipca 1947 r. o obowiązku uiszczenia przez niektóre gospodarstwa rolne podatku gruntowego w ziemiopłodach (Dz. U.R.P. Nr 55, poz. 296) zarządzam co następuje:

par. 1.

Prawo uiszczenia w gotówce równowartości podatku gruntowego w ziemiopłodach, przysługuje:

1) lasom państwowym,
2) gospodarstwom rolnym, prowadzącym na obszarze przekraczającym 50% ogólnej powierzchni gruntów danego gospodarstwa rolnego wyłącznie działy specjalne, określone w art. 7 ust. 9 dekretu z dnia 28 marca 1946 r. o podatkach komunalnych (Dz. U.R.P. z 1947 r. Nr 40, poz. 198) uznanym przez Ministerstwo Rolnictwa i Reform Rolnych za ośrodki kultury rolnej,

3) gospodarstwom rolnym, prowadzącym na obszarze przekraczającym 50% ogólnej powierzchni gruntów danego gospodarstwa rolnego wyłącznie działy specjalne, określone w art. 7 ust. 9 powołanego w pkt. 2) dekretu, znajdującym się w posiadaniu szkół rolniczych i instytucji naukowych lub należących do instytucji publiczno-prawnych zakładów doświadczalnych, jeżeli grunty te użytkowane są wyłącznie w celach naukowych lub doświadczalnych,

4) gospodarstwom rolnym ogrodniczo-warzywniczym, prowadzącym na obszarze przekraczającym 50% ogólnej powierzchni gruntów danego gospodarstwa rolnego wyłącznie eksploatację następujących działów specjalnych, określonych w art. 7 ust. 9 powołanego w pkt. 2) dekretu, a mianowicie:

a) sadownictwa,

b) ogrodownictwa,

c) uprawy kwiatów.

5) gospodarstwom rolnym prowadzącym na obszarze przekraczającym 50% ogólnej powierzchni gruntów wyłącznie rybołóstwo, hodowlę ryb, hodowlę bydła, koni, owiec i innych zwierząt użytkowych,

6) gospodarstwom rolnym na Ziemiach Odzyskanych:

a) objętym w posiadanie przez osadników rolnych po dniu 1 lipca 1946 r.

b) będącym od dnia 1 lipca 1946 r. w posiadaniu członków spółdzielni parcelacyjno-osadniczych.

par. 2.

Gospodarstwa rolne określone w § 1 pkt 1), 2) i 3) niniejszego zarządzenia uiszczać będą w gotówce podatek gruntowy, płatny w ziemiopłodach, według cen ustalonych w tabeli przeciętnego przychodu z 1 ha gruntów ziemniaczano-żytnich i przeciętnej ceny żyta w 1946 r., stanowiącej załącznik do § 1 rozporządzenia Ministrów Administracji Publicznej i Ziem Odzyskanych z dnia 20 maja 1947 r. wydanego w porozumieniu z Ministrami Rolnictwa i Reform Rolnych, Aprowizacji oraz Skarbu w sprawie wykonania art. 7 ust. (3) dekretu o podatkach komunalnych (Dz. U.R.P. Nr 45, poz. 232).

par. 3.

Podstawę obliczenia równowartości gotówkowej podatku gruntowego w ziemiopłodach dla gospodarstw rolnych, określonych w § 1 pkt. 4), 5) i 6) niniejszego zarządzenia, stanowi powiększona o 20% górna cena żyta, notowana przez Giełdę Zbożowo-Towarową w Warszawie:

a) w dniu pierwszym miesiąca — dla podatników uiszczających podatek gruntowy między 5-ym a 20-ym danego miesiąca,

b) w dniu 15-ym miesiąca — dla podatników uiszczających podatek gruntowy między 21-ym danego miesiąca a 4-ym miesiąca następnego.

par. 4.

Zarządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia z mocą obowiązująca od dnia 1 września 1947 r.

Główny Pełnomocnik Rządowy
(—) **A. Mierzwiński.**

ZARZĄDZENIA

24.

ZARZĄDZENIE MINISTRA LEŚNICTWA

z dnia 30 listopada 1947 r.

wydane w porozumieniu z Ministrem Administracji Publicznej i Ministrem Ziem Odzyskanych, w sprawie współdziałania organów administracji lasów państwowych z władzami administracji ogólnej, w zakresie dotyczącym ochrony lasów niestanowiących własności Państwa.

Na podstawie art. 29 ust. 3 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 czerwca 1927 r. o ochronie lasów niestanowiących własności Państwa (Dz. U.R.P. z 1932 r. Nr 111, poz. 932), w brzmieniu ustalonym ustawą z dnia 13 lipca 1939 r. (Dz. U.R.P. Nr 64, poz. 429) oraz w związku z art. 1 pkt 1 lit. b dekretu z dnia 5 września 1947 r. o zakresie działania urzędu Ministra Leśnictwa (Dz. U.R.P. Nr 60, poz. 327) zarządzam w porozumieniu z Ministrem Administracji Publicznej i Ministrem Ziem Odzyskanych co następuje:

1. Do współdziałania z władzami administracji ogólnej w zakresie ochrony lasów niestanowiących własności Państwa, powołuje się nadleśniczych i dyrektorów lasów państwowych.

2. Nadleśniczowie i dyrektorzy lasów państwowych będą wydawać odpowiednio za powiatowe i wojewódzkie władze administracji ogólnej orzeczenia i zarządzenia w sprawach, które należą do zakresu działania tych władz, według przepisów o ochronie lasów niestanowiących własności Państwa. Wojewoda może zastrzec w drodze zarządzenia pewne kategorie spraw do osobistej decyzji swojej względnie starostów powiatowych, a to stosownie do właściwości rzeczowej wojewódzkich i powiatowych władz administracji ogólnej w zakresie ochrony lasów.

3. Właściwość terytorialną nadleśnictw w zakresie spraw uregulowanych niniejszym zarządzeniem ustalą i podadzą do powszechnej wiadomości powiatowe władze administracji ogólnej.

4. Zarządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem 30 listopada 1947 r.

Minister Leśnictwa:

(—)Bolesław Podedworny

Minister Administracji Publicznej:

(—) Edward Osóbka-Morawski

wz. Minister Ziem Odzyskanych:

(—) Józef Dubiel

25

ZARZĄDZENIE

Ministrów: Rolnictwa i Reform Rolnych, Ziem Odzyskanych, Administracji Publicznej oraz Leśnictwa

z dnia 25 sierpnia 1947 r.

w sprawie włączania do państwowego gospodarswta leśnego użytków rolnych w lasach oraz w sprawie wydzielania i użytkowania budynków na gruntach wchodzących do zapasu ziemi, a zajętych przez administrację leśną na obszarze Ziem Odzyskanych i b. Wolnego Miasta Gdańska.

Celem ustalenia sposobu postępowania przy rozgraniczeniu i wytypowaniu włączeń i wyłączeń między państwowym gospodarstwem leśnym a zapasem ziemi i ustalenia zasad sposobu użytkowania enklaw i półenklaw użytków rolnych w lasach, oraz budynków użytkowanych przez państwowe gospodarstwo leśne, a wchodzących do zapasu ziemi do czasu ostatecznego uregulowania tej sprawy przez rozporządzenia wykonawcze przewidziane w art. 3 i art. 7 dekretu z dnia 6 września 1946 r. o ustroju rolnym i osadnictwie Ziem Odzyskanych i b. Wolnego Miasta Gdańska (Dz. U.R.P. Nr 49, poz. 279) na zasadzie art. 46 tegoż dekretu zarządza się co następuje:

§ 1.

Enklawy i półenklawy użytków rolnych w lasach zasadniczo winny być pozostawione względnie oddane w użytkowanie państwowemu gospodarstwu leśnemu.

W wypadkach koniecznych wynikających z żywotnych interesów osadnictwa rolnego, pozostają one w zapasie ziemi po uzgodnieniu z organami Administracji Lasów Państwowych.

Przy ustalaniu włączeń do państwowego gospodarstwa leśnego gruntów rolnych:

1) za enklawy uważa się obszary użytków rolnych o powierzchni do 50 ha, otoczone całkowicie lasami i gruntami leśnymi,

2) za półenklawy — wrzynające się w las obszary użytków rolnych o pow. do 25 ha, których granica z obszarem leśnym jest przynajmniej dwa razy dłuższa od prostej, przeprowadzonej w ten sposób, żeby wyrównała granicę lasu.

Dla powiatów Ziemi Lubuskiej woj. poznańskiego i dla powiatów woj. olsztyńskiego o powierzchnie te obniża się o 50%.

Wszystkie podane wyżej normy powierzchniowe traktuje się jako orientacyjne i w poszczególnych przypadkach mogą być one zwięk-

szone lub zmniejszone, przy porozumieniu się administracji ogólnej (władza ziemska i osiedleńcza) z administracją Lasów Państwowych.

Przy postępowaniu w przedmiocie dokonywania włączeń, regulowanych niniejszym zarządzeniem stosuje się odpowiednie przepisy zarządzenia Ministrów: Ziem Odzyskanych, Administracji Publicznej, Rolnictwa i Reform Rolnych oraz Odbudowy z dnia 15 listopada 1946 r. (Dz. Urz. M. Z. O. z dn. 31 grudnia 1946 r. Nr 15, poz. 230) w sprawie wydzielenia nieruchomości na cele publiczne.

Operat osiedleńczy sporządzony w myśl § 4 i § 34 Wytycznych z dnia 30 stycznia 1947 r. (M. Z. O. Dep. Osiedl. L. dz. III/697/WW/47 w tym wypadku winien być podpisany również przez władze administracji leśnej.

2.

Budynki stojące na gruntach wchodzących w skład zapasu ziemi, co do których nie zostanie złożony przez organa Administracji Lasów Państwowych wniosek o wyłączenie na mocy art. 7 powołanego na wstępie dekretu, zgodnie z cytowanym wyżej zarządzeniem Ministrów z dn. 15 listopada 1946 r., a zajęte obecnie przez państwowe gospodarstwo leśne, mogą być użytkowane tylko czasowo. O czasie użytkowania wyżej wymienionych budynków, decyduje Władza Osiedleńcza w porozumieniu z Władzą Ziemską, po zasięgnięciu opinii organów Administracji Lasów Państwowych.

3.

Ponadto w związku z koniecznością wyjaśnienia niejasności, jakie wynikły przy stosowaniu pisma okólnego M. Z. O. z dn. 30 maja 1947 r., w sprawie sianokosów na Ziemiach Odzyskanych [1]), w odniesieniu do łąk, znajdujących się w Administracji Lasów Państwowych podaję:

1) jeżeli osadnik na zasadzie umowy dzierżawnej zawartej z władzami leśnymi użytkuje łąkę lub grunt, musi w myśl tej umowy płacić należność za dzierżawę,

2) jeżeli osadnik skosił łąki na zasadzie zezwolenia władz administracji ogólnej w myśl pisma okólnego Min. Ziem. Odz. L. dz. III/4483/WW/47 z dn. 30.V. 47 r. [1]) wówczas nie ponosi żadnych opłat.

3) jeżeli natomiast skosił łąki samowolnie, powinien zapłacić kwotę, jakaby przypadała na niego.

Władze administracji ogólnej (osiedleńcze) na prośbę osadnika — powinny zwrócić się do administracji leśnej z wnioskiem o anulowanie temuż zapłaty.

Minister Rolnictwa i Reform Rolnych:

J. Dąb-Kocioł

wz. Minister Ziem Odzyskanych:

J. Dubiel

Minister Administracji Publicznej:

Edward Osóbka-Morawski

wz. Minister Leśnictwa:

Ryszard Borowy

26

MINISTER LEŚNICTWA Warszawa, dn. 23/X.1947 roku.

Znak V/Łow/270/Pr./32

ZARZĄDZENIE W SPRAWIE HODOWLANEGO ODSTRZAŁU ZWIERZYNY PŁOWEJ NA TERENACH, OBJĘTYCH ADMINISTRACJĄ LASÓW PAŃSTWOWYCH.

Na podstawie dekretu z dnia 5.IX.1947 r. o zakresie działania Urzędu Ministra Leśnictwa (Dz. U. R. P. Nr 60 poz. 327) oraz art. 51 Rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 3.XII.1927 r. o prawie łowieckim (Dz. U. R. P. Nr 110 poz. 934), zarządzam w sprawie hodowlanego odstrzału zwierzyny płowej na terenach A. L. P., co następuje:

1) hodowlany odstrzał zwierzyny płowej na terenach A. L. P. ustalany będzie corocznie przez Ministerstwo Leśnictwa na podstawie wniosków przedkładanych przez poszczególne Dyrekcje Lasów Państwowych.

---

[1]) Dz. Urz. M. Z. O. Nr 6, poz. 112.

2) wnioski winny być sporządzane zgodnie z wytycznymi, zawartymi w zał. Nr 1, który stanowi integralną część niniejszego zarządzenia,

3) odstrzał może być dokonywany dopiero po zatwierdzeniu wniosku przez Ministerstwo Leśnictwa,

4) hodowlany (selekcyjny, względnie redukcyjny) odstrzał może być dokonywany tylko przez osoby upoważnione do tego imiennie na piśmie przez Ministerstwo Leśnictwa, albo przez Dyrekcję Lasów Państwowych.

W upoważnieniach wydawanych przez Dyrekcję L. P. należy oprócz nazwiska i adresu osoby upoważnionej, określić ściśle ilość i jakość zwierzyny, Nadleśnictwo i Leśnictwo, w którym odstrzał ma być dokonany oraz termin odstrzału.

5) Upoważnienia do dokonywania hodowlanego odstrzału powinny być wydawane z reguły tylko tym osobom, co do których domniemywać można, że są obeznane z zasadami hodowlanego odstrzału i posiadającym zezwolenie na posiadanie broni myśliwskiej. Od osób postronnych należy żądać zaświadczenia, wydanego przez wojewódzkiego łowczego Polskiego Związku Łowieckiego, stwierdzającego, że danej osobie może być powierzony odstrzał hodowlany.

6) Hodowlany odstrzał w obwodach łowieckich kat. III dokonywać mogą tylko osoby upoważnione do tego przez Ministerstwo Leśnictwa.

7) Upoważnienie do odstrzału hodowlanego w obwodach łowieckich, na których prawo polowania zostało wydzierżawione, nie może opiewać na osobę prawną np. na kółko Łowieckie, lecz tylko na osobę fizyczną, której na wniosek Zarządu danego Kółka Łowieckiego (względnie dzierżawcy) Dyrekcja Lasów Państwowych może wydać upoważnienie.

8) Zabrania się dokonywać odstrzału hodowlanego:

a) samic i cieląt jelenia w czasie od 1-go września do 10 października i od 1-go marca do 15 lipca,

b) samic i cieląt daniela w czasie od 1-go października do 1-go grudnia i od 1-go marca do 31 lipca,

c) sarn — kóz i koźląt — od 1-go marca do 31 maja.

Terminy odstrzału hodowlanego jeleni — byków i danieli — byków, jak również muflonów — tryków ustali corocznie Ministerstwo Leśnictwa.

9) Redukcyjny odstrzał jeleni projektować należy tylko tam, gdzie szkody wyrządzane przez nie poważnie zagrożą uprawom leśnym lub rolnym.

Minister:

(—) **Podedworny**

Załącznik do zarządzenia Ministra Leśnictwa
z dnia 23.X.1947 roku.
Znak V/Łow/270/Pr/32.

I. OGÓLNE ZASADY I CELE ODSTRZAŁU HODOWLANEGO ZWIERZYNY PŁOWEJ.

Odstrzał hodowlany polega na usunięciu z łowiska wszystkich sztuk chorych, okaleczonych, cherlawych lub z innych względów dla łowiska szkodliwych — w celu pozostawienia do dalszej rozmnozy i hodowli wyłącznie osobników silnych i zdrowych przy zachowaniu prawidłowego ilościowego stosunku samców do samic.

Niemniej ważnym zabiegiem hodowlano-gospodarczym jest odstrzał redukcyjny, konieczny tam, gdzie dany gatunek zwierzyny nadmiernie się rozmnożył, wyrządzając dotkliwe szkody w uprawach leśnych i rolnych. Zbyt silne zagęszczenie pogłowia sprzyja nadto szerzeniu się chorób epidemicznych i degeneracji gatunku.

Odstrzał redukcyjny jest więc rozszerzonym odstrzałem hodowlanym, gdyż i tu w pierwszej fazie usuwamy z łowiska sztuki niepożądane i chore, a następnie dopiero sztuki zdrowe, zachowując do dalszej hodowli najlepszy materiał hodowlany o prawidłowym ilościowym stosunku płci w takiej ilości ogólnej, jaka w danym łowisku swobodnie może bytować i prawidłowo się rozwijać.

Te ogólne zasady w połączeniu z należytą ochroną zwierzyny są podstawowym warunkiem

racjonalnej gospodarki łowieckiej i odnoszą się do wszystkich gatunków zwierzyny.

Obowiązująca ustawa łowiecka, dbając o zachowanie gatunku najszlachetniejszej zwierzyny wprowadziła dla niektórych jej gatunków zasadę ograniczenia do minimum czasu odstrzału samców i całoroczną ochronę samic — przewidując jednak tzw. odstrzał hodowlany w tych wypadkach, gdzie jest to niezbędne ze względu na racjonalną gospodarkę łowiecką i wymagania racjonalnego gospodarstwa leśnego.

Odnosi się to w pierwszym rzędzie do zwierzyny płowej, tj. do jeleni, danieli i sarn, a również i muflonów.

II. Projektowanie odstrzału hodowlanego zwierzyny płowej.

a) **sarny.**

Ze względu na bardzo niski stan tej zwierzyny do odstrzału hodowlanego należy projektować tylko te sztuki, które ze względów hodowlanych należy usunąć z łowiska.

Odstrzał kapitalnych rogaczy należy projektować w ilości nieprzekraczającej 20% ilości rogaczy przeznaczonych w danym roku do odstrzału. Odstrzał kapitalnych sztuk powinien być w zasadzie dokonywany dopiero przy końcu okresu kopulacyjnego (rui), tj. po 20-ym sierpnia, ażeby sztuki te dopuścić do rozmnoży.

W obecnych warunkach należy kłaść nacisk na podniesienie ilościowego pogłowia sarn w ogóle.

b) **daniele.**

Jak wyżej, z tym — że do odstrzału można projektować również zdrowe byki łowne, o ile tego wymaga unormowanie stosunku płci w danym łowisku.

c) **jelenie.**

Ilościowy odstrzał byków i łań projektować należy łącznie dla każdej grupy Nadleśnictw, tworzących jeden nieprzerwany kompleks — a to ze względu na ich częste i dalekie wędrówki w ogóle oraz na okresowe zmiany ostoi tak byków, jak i łań w różnych porach roku.

Ogólną ilość jeleni (z podziałem na byki, łanie i cielęta) zatwierdzoną przez Ministerstwo Leśnictwa do odstrzału w całym kompleksie rozdzielą Dyrekcje Lasów Państwowych na poszczególne obwody łowieckie przy uwzględnieniu lokalnych warunków i okoliczności.

W raportach o stanie zwierzyny, stanowiących zarazem wniosek odstrzału (zarządzenie Min. Leśn. z dn. 24.I.1947 r. Znak VŁow/441/4) należy projektować łącznie odstrzał normalny i hodowlany. Nadsyłanie osobnych wniosków odstrzału hodowlanego jest zbędne.

Hodowlany odstrzał łań jelenich dotyczy w pierwszym rzędzie sztuk bardzo starych i jałowych.

Należy szczególnie ochraniać tzw. „licówki“, tj. starsze łanie, które prowadzą chmarę i sprawują najlepszą opiekę nad jej bezpieczeństwem.

Wychodzą one pierwsze z gąszczów i długo badają okolicę zanim rozpoczną się paść, co jest dla reszty sygnałem do wyjścia z gąszczu. Dlatego też do pierwszych wychodzących z gąszczu łań nie należy strzelać.

Przy odstrzale należy również zwracać baczną uwagę ażeby nie pomylić sztuki młodej (zeszłorocznej) silnie rozwiniętej ze sztuką starszą niedorozwiniętą.

Hodowlany odstrzał cieląt jeleni i danieli odnosić się może tylko do sztuk silnie okaleczonych i bezsprzecznie chorych.

Muflony, jako zwierzynę u nas rzadką można projektować do odstrzału w bardzo ograniczonej ilości i to tylko tryki w tych łowiskach, gdzie jest ich znaczna ilość.

27

MINISTERSTWO LEŚNICTWA
DEPARTAMENT UŻYTKÓW UBOCZNYCH
I GOSPODARSTW NIELEŚNYCH

Warszawa, dn. 23.X.1947 r.

Znak V/Łow/442/47.

ZARZĄDZENIE W SPRAWIE ZREDUKOWANIA STANU DZIKÓW.

Wskutek nadmiernego rozmnożenia się dzików, zwierzyna ta wyrządza dotkliwe szkody w płodach rolnych, narażając rolników na utratę znacznej części plonów, a Lasy Państwowe na opłacanie wysokich odszkodowań.

Jedynym skutecznym sposobem zredukowa-

nia pogłowia dzików do ilości potrzebnej dla zachowania równowagi biologicznej w lesie, jest zorganizowanie w czasie zimy, w miarę możliwości na śniegu, szeregu polowań tam, gdzie dziki stale przebywają. W polowaniach tych winni wziąć udział myśliwi, posiadający legalnie broń myśliwską.

Polowania te muszą być powtarzane tak długo, dopóki nie zostanie odstrzelona ilość przewidziana przez Dyrekcję Lasów do odstrzału.

W tym celu winne:

1) Wszystkie Dyrekcje L. P. bezzwłocznie nawiążać kontakt z Woj. Radami Łowieckimi P. ., proponując przedłożenie do 10 grudnia 1947 r. wykazu grup myśliwskich, które zobowiążą się odstrzelić do końca lutego 1948 r. na terenach do polowania przeznaczonych takiej ilości dzików, by stan ich zredukować zgodnie z planem odstrzału o 50 — 70%.

2) Dla każdej grupy należy przydzielić jeden lub dwa obwody kategorii IV-a jeszcze niewydzierżawione lub IV-b, a w razie potrzeby również kategorii II (doświadczalne).

3) Koszty polowania pokrywają myśliwi, którzy nie opłacając ani tenuty dzierżawnej, ani nie ponosząc koszótw utrzymania łowiska, ani odszkodowań, płacą za odstrzał według poniższego rozliczenia:

   a) o ile grupa myśliwych poluje wyłącznie na dziki, myśliwi postronni płacą stawki wg cennika Nr 3 z dn. 24.VII. 1947 r. minus 20% dla każdej kategorii cennika,

   b) o ile myśliwi strzelają i inną zwierzynę, to opłacają za odstrzał dzików według cennika, za inną zaś zwierzynę stawki wg cennika Nr 3 podwyższone o 100%.

4) Na terenach doświadczalnych strzelać wolno wyłącznie do dzików.

5) Każdy teren winien być opolowany na dziki kilkakrotnie, zaś strzelanie na tym terenie do zajęcy dozwolone jest tylko jeden raz.

6) Na polowaniach tych obowiązuje zasada, że w pierwszych trzech miotach, pierwszy strzał oddany być musi do dzików.

7) Na polowaniach tych rezerwuje się dwa miejsca dla Dyr. L. P. lub Ministerstwa Leśnictwa na warunkach obowiązujących innych myśliwych.

8) Polowania organizują grupy w porozumieniu z nadleśnictwem. Polowanie prowadzi nadleśniczy lub w jego zastępstwie wyznaczony przez niego leśniczy.

9) Na terenach administracyjnych winne nadleśnictwa we własnym zakresie urządzać polowania na dziki z tym, że o ile Dyrekcja stwierdzi, że akcja zredukowania pogłowia dzików nie wyda pożądanych rezultatów, zarządzi już po 15 stycznia 1948 r. opolowywanie tych terenów przez grupy myśliwych postronnych.

10) Dzierżawców obwodów łowieckich należy zawiadomić, że o ile do dnia 15 lutego nie odstrzelą wyznaczonej na bieżący sezon ilości dzików, to zostaną złożone wnioski o zarządzenie z urzędu obławy na dziki.

11) Ze względu na to, że sprawa zredukowania pogłowia dzików jest dziś paląca i dojrzała do zagadnień o skali państwowej, Dyrekcje mogą w miarę możności przyjść grupom myśliwskim z pomocą i dostarczać mechanicznych środków komunikacji, za zwrotem wszystkich własnych kosztów.

12) Obywatele Dyrektorzy mogą w miarę możności udzielać 1—2-dniowych urlopów okolicznościowych tym urzędnikom Dyrekcji, którzy tworząc. kółka łowieckie leśników, mają zamiar przystąpić do akcji zredukowania dzików.

13) Dyrekcje L. P. złożą szczegółowe sprawozdania z postępu redukcji pogłówia dzików za listopad i grudzień 1947 r. do dn. 20 stycznia 1948 r., zaś za styczeń 1948 r. do dnia 20 lutego 1948 r. z podziałem na: a) stan dzików w terenie przed rozpoczęciem sezonu polowań, b) przeznaczone do odstrzału, c) odstrzelono w okresie sprawozdawczym, d) odstrzelono razem.

W końcu Ministerstwo Leśnictwa zwraca się do Ob. Ob. Dyrektorów z apelem, aby w zrozumieniu grożącego nieobliczalnymi skutkami niebezpieczeństwa, jakie spowodować może w plonach rolnych nadmiar dzików, dołożyli wszelkich starań i wpłynęli na podległy im personel, ażeby akcja zredukowania pogłowia dzików, wydała rezultat przewidziany zamierzeniem, w przeciwnym razie Ministerstwo Leśnictwa będzie zmuszone poddać rewizji swoje dotychczasowe stanowisko odnośnie uprzywilejowania funkcjonariuszy L. P., wyrażającego się ulgowymi stawkami za odstrzał zwierzyny.

Minister:

(—) B. Podedworny

PISMA OKÓLNE

28

MINISTERSTWO LEŚNICTWA
Departament Organizacji i Kadr
Znak. II/Org. 005/9

Warszawa, dnia 20 września 1947 r.

Sprawa: Instrukcja w przedmiocie kontroli działalności fin.-gosp. i kontroli majątku jedn. organizacyjnych a. l. p.

Stosownie do postanowień § 4 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 30.XII. 1924 r. o organizacji administracji lasów państwowych (Dz. U. R. P. Nr 119, poz. 179) i postanowień § 19 przepisów o obrotach pieniężnych w urzędach administracji lasów państwowych wszystkie sprawozdania rachunkowe wraz z dowodami muszą być przez Dyrekcję L. P. skontrolowane tak pod względem merytorycznym, jak i pod względem formalnym i rachunkowym.

Brak szczegółowej instrukcji w tym przedmiocie w znacznym stopniu utrudniał postawienie tych prac na odpowiednim poziomie.

Czyniąc zadość tej potrzebie, Ministerstwo Leśnictwa przesyła w załączeniu szczegółową instrukcję w przedmiocie kontroli działalności finansowo-gospodarczej i kontroli majątku jednostek organizacyjnych podległych Dyrekcjom L. P. z poleceniem natychmiastowego wprowadzenia jej w życie.

Jednocześnie z wprowadzeniem w życie instrukcji w przedmiocie kontroli działalności finansowo-gospodarczej i kontroli majątku Dyrekcje L. P. przystąpić winny do zorganizowania aparatu kontrolnego do wypełnienia zadań, określonych w instrukcji.

W związku z nowym zadaniem, jakie stoi obecnie przed Biurem Finansowym w zakresie systematycznej kontroli dowodów i sprawozdań rachunkowych, Ministerstwo Leśnictwa poleca Dyrekcjom L. P. utworzyć w Biurach Finansowych zespoły kontrolerów pod kierownictwem inspektorów w Biurze Finansowym.

Każdy zespół kontrolerów z inspektorem na czele podlega bezpośrednio Kierownikowi Biura Finansowego.

Przy kompletowaniu zespołów kontrolerów należy mieć na uwadze to, że jeden wykwalifikowany pracownik powinien skontrolować miesięcznie 6 — 10 sprawozdań, w zależności od objętości sprawozdania, czyli przeciętnie 8 sprawozdań miesięcznie łącznie z prowadzeniem związanej z tym korespondencji.

Na stanowiska kontrolerów Dyrekcja L. P. powinny powoływać kandydatów spośród personelu a. l. p., a braki uzupełnić nowymi kandydatami, którzy po odpowiednim przeszkoleniu mogliby sprostać zadaniu.

Do organizacji zespołów kontrolerów należy przystąpić w tempie przyśpieszonym tak, aby zespoły te mogły jak najrychlej rozpocząć kontrolę dowodów i sprawozdań rachunkowych z wykonania ogólnego planu fin. gosp., planu inwestycyjnego oraz planu rozchodów i kosztów eksploatacji podległych jednostek organizacyjnych w sposób określony w załączonej instrukcji już za m-c październik 1947 r.

Jednocześnie Dyrekcje L. P. rozważą możliwość przeprowadzenia kontroli zupełnej względnie wyrywkowej dowodów rachunkowych oraz sprawozdań w/w wymienionych za lata ubiegłe i przedłożą Ministerstwu Leśnictwa odpowiednie wnioski w terminie do 31 grudnia 1947 roku.

Instrukcje w sprawie merytorycznej kontroli dowodów i sprawozdań rachunkowych oraz kontroli majątku zostanie wydana oddzielnie.

Minister:
(—) **B. Podedworny**

INSTRUKCJA

w przedmiocie kontroli działalności finansowo- gospodarczej i kontroli mąjatku jednostek organizacyjnych podległych Dyrekcjom Lasów Państwowych.

A. Postanowienia ogólne.

§ 1.

Na podstawie § 4 rozp. Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 30 grudnia 1924 r. o organizacji administracji lasów państwowych (Dz. U. R. P. Nr 119 poz. 1079) Dyrekcje Lasów Państwowych obowiązane są do prowadzenia kontroli podległych jednostek organizacyjnych.

§ 2.

Przez kontrolę jednostek organizacyjnych określoną w § 1 niniejszej instrukcji rozumieć należy:

a) kontrolę działalności finansowo-gospodarczej podległych jednostek organizacyjnych i

b) kontrolę majątku.

§ 3.

Kontrola działalności finansowo-gospodarczej polega na badaniu dowodów rachunkowych i sprawozdań dotyczących wykonania ogólnego planu finansowo-gospodarczego, planu inwestycyjnego oraz planu dochodów i kosztów eksploatacji podległych Dyrekcjom Lasów Państwowych jednostek organizacyjnych i dzieli się na:

1) kontrolę formalną i rachunkową dowodów i sprawozdań (§ 10 niniejszej instrukcji),

2) kontrolę merytoryczną dowodów i sprawozdań, mającą na celu ocenę wyników działalności finansowo-gospodarczej kontrolowanej jednostki.

§ 4.

Kontrolę formalną i rachunkową dowodów i sprawozdań według zasad ustalonych w §§ 9—14 niniejszej instrukcji, przeprowadza Biuro Finansowe (Kontrolerzy pod kierownictwem inspektorów B. Fin.), kontrolę zaś meryteryczną — Biura Inspekcji.

§ 5.

Kontrola działalności finansowo-gospodarczej podległych jednostek poprzez kontrolę dowodów rachunkowych i sprawozdań powinna być w zasadzie przeprowadzana w Dyrekcjach Lasów Państwowych, a tylko w wyjątkowych wypadkach na miejscu w podległych jednostkach organizacyjnych.

§ 6.

Kontrolę majątku poprzez badania ksiąg, kartotek, rejestrów, wykazów, dokumentów, akt i stanu majątkowego w naturze przeprowadza na miejscu w podległych jednostkach organizacyjnych Biuro Inspekcji za pośrednictwem inspektorów obwodowych według zasad, ustalonych w odrębnej instrukcji.

§ 7.

W związku z postanowieniem, zawartym w § 5 niniejszej instrukcji jednostki organizacyjne, podległe Dyrekcjom Lasów Państwowych, obowiązane są przedkładać właściwym Dyrekcjom Lasów Państwowych na ich żądanie łącznie z miesięcznymi sprawozdaniami rachunkowymi również i dowody rachunkowe, dotyczące wykonania ogólnego planu finansowo-gospodarczego, planu inwestycyjnego i planów dochodów i kosztów eksploatacji w terminach, ustalonych w § 7 i 8 przepisów o obrotach pieniężnych w urzędach administracji Lasów Państwowych z dnia 15 lutego 1927 roku.

Sprawozdania z wykonania ogólnego planu finansowo-gospodarczego, planu inwestycyjnego i planów dochodów i kosztów eksploatacji winny być przedkładane do Dyrekcji przez jednostki orgnaizacyjne podległe w 2-ch egzemplarzach.

§ 8.

Postanowienia zawarte w § 7 niniejszej instrukcji, w niczym nie zmieniają obowiązku bieżącego nadsyłania do Dyrekcji Lasów Państwowych przez podległe im jednostki organizacyjne, niezwłocznie po wystawieniu i zaksięgowaniu, dowodów rachunkowych, dotyczących:

a) otrzymania zasiłków i odesłanych nadwyżek kasowych,

b) kredytowych dostaw materiałów drzewnych i innych produktów gospodarstwa leśnego na tranzakcje, rozrachunki z których prowadzi Dyrekcja Lasów Państwowych, Ministerstwo Leśnictwa, względnie „Paged", oraz dowodów rachunkowych, dotyczących rozliczeń z dostawcami i przedsiębiorcami, rozrachunki z którymi prowadzi Dyrekcja Lasów Państwowych,

c) pobranych wpływów lub uskutecznionych wydatków na rachunek Dyrekcji Lasów Państwowych,

d) rozliczeń wzajemnych pomiędzy poszczególnymi jednostkami organizacyjnymi, podległymi Dyrekcji Lasów Państwowych,

e) innych dowodów rachunkowych zgodnie z przepisami rachunkowymi, względnie zarządzeniami Dyrekcji Lasów Państwowych.

Dowody rachunkowe, o których mowa w niniejszym punkcie, w miarę ich wpływu do Dyrekcji Lasów Państwowych, winny być kontrolowane tak pod względem rachunkowym i formalnym, jak i merytorycznym przez Biura Finansowe Dyrekcji Lasów Państwowych.

B. Kontrola formalna i rachunkowa dowodów i sprawozdań.

§ 9.

Nadsyłane przez jednostki organizacyjne, podległe Dyrekcjom Lasów Państwowych, do właściwych Dyrekcyj Lasów, zgodnie z § 7 niniejszej instrukcji, miesięczne sprawozdania rachunkowe wraz ze wszystkimi dowodami rachunkowymi winny wpływać do Biur Finansowych (Oddział Księgowości).

Oddział Księgowości obowiązany jest, po otrzymaniu miesięcznych sprawozdań rachunkowych z dowodami rachunkowymi, niezwłocznie sprawdzić sprawozdania z wykonania ogólnego planu finansowo-gospodarczego, planu inwestycyjnego oraz planu dochodów i kosztów eksploatacji z odnośnymi spisami dowodów rachunkowych.

Ponadto Oddział Księgowości sprawdzi na podstawie odpowiednich spisów dowodów rachunkowych, czy wszystkie dowody rachunkowe, dotyczące obrotów, o których mowa w § 8 niniejszej instrukcji, nadesłane zostały w ciągu danego miesiąca do Dyrekcji i czy zostały w Dyrekcji zaksięgowane.

Po wykonaniu powyższego Oddział Księgowości obowiązany jest dołączone przez podległe jednostki organizacyjne do sprawozdań rachunkowych dowody rachunkowe (§ 7), dotyczące wykonania ogólnego planu finansowo-gospodarczego, planu inwestycyjnego i planów dochodów i kosztów eksploatacyjnych wraz ze spisami tych dowodów i jednym egzemplarzem odpowiednich sprawozdań przekazać właściwym kontrolerom Biura Fin., zatrzymując u siebie po jednym egzemplarzu sprawozdań oraz nadesłane w ciągu miesiąca dowody rachunkowe, dotyczące sum obrotowych (§ 8).

Sprawozdania rachunkowe z wykonania ogólnego planu finansowo-gospodarczego, planu inwestycyjnego i planów dochodów i kosztów eksploatacji Biuro Finansowe winno księgować bieżąco, niezależnie od tego, czy dowody rachunkowe nadesłane łącznie z tymi sprawozdaniami zostały już skontrolowane czy nie.

§ 10.

Otrzymane dowody rachunkowe wraz ze spisami tych dowodów i sprawozdania z wykonania ogólnego planu finansowo-gospodarczego, planu inwestycyjnego i planów dochodów i kosztów eksploatacji kontrolerzy sprawdzają pod względem rachunkowym i formalnym.

W szczególności kontrolerzy obowiązani są:

a) sprawdzić, czy dowody rachunkowe odpowiadają pod względem formalnym wymogom, obowiązujących przepisów rachunkowo-kasowych, jak również czy zgodne są pod względem rachunkowym,

b) sprawdzić, czy dokonane wydatki były przewidziane w zatwierdzonym planie finansowo-gospodarczym i mieszczą się w kwotach udzielonych i uruchomionych na odpowiednie cele kredytów, oraz czy odpowiadają co do wysokości obowiązującym ustawom, rozporządzeniom, cennikom i normom,

c) sprawdzić czy dochody pobierane są prawidłowo co do zgodności z obowiązującymi ustawami i zarządzeniami oraz w wysokości, odpowiadającej obowiązującym cennikom,

d) sprawdzić, czy poszczególne kwoty dochodów i wydatków (kosztów) zarachowane zostały na właściwe paragrafy, pozycje i podpozycje ogólnego planu finansowo-gospodarczego, planu inwestycyjnego, względnie poszczególnych planów dochodów i kosztów z eksploatacji,

e) sprawdzić, czy poszczególne dowody rachunkowe wpisane zostały prawidłowo do właściwych spisów dowodów rachunkowych, oraz czy spisy te prawidłowo zostały podsumowane.

Każdy spis dowodów rachunkowych skontrolowany, winien być zaopatrzony w klauzulę: „Sprawdzono w Dyrekcji Lasów Państwowych dnia . . . . . “. Klauzulę tę winni podpisać kontrolujący urzędnicy — Inspektor w Biurze Fin. i kontroler rachunkowy.

§ 11.

W wyniku formalnej i rachunkowej kontroli dowodów rachunkowych danej jednostki organizacyjnej przeprowadzonej za dany miesiąc winien być spisany przez kontrolujących (inspektora w Biurze Fin. i kontrolera rachunkowego) i przez nich podpisany protokół według załączonego wzoru, w którym winny być omówione wszystkie stwierdzone usterki.

Protokół ten winien być sporządzony w 4-ch egzemplarzach.

Po zatwierdzeniu i podpisaniu omawianego protokółu przez Kierownika Biura Finansowego winien on być wysłany przy odpowiednim zarządzeniu, podpisanym przez Dyrektora Lasów Państwowych, stosownie do poniższego rozdzielnika:

a) dwa egzemplarze do zainteresowanej jednostki organizacyjnej,

b) jeden egzemplarz do Biura Inspekcji łącznie z 1 egzemplarzem sprawozdania z wykonania planu finansowo-gospodarczego, planu inwestycyjnego oraz planów dochodów i kosztów eksploatacji,

c) jeden egzemplarz pozostaje w aktach Biura Finansowego.

Zarządzenie, przy którym przesyła się protokół z dokonanej kontroli miesięcznego sprawozdania rachunkowego danej jednostki organizacyjnej, winno zawierać polecenie odnośnie sposobu sprostowania stwierdzonych w protokóle uchybień, przy czym zarządzenie to winno być uprzednio **uzgodnione w razie potrzeby z innymi zainteresowanymi Biurami Dyrekcji L. P.**

Równocześnie z przesłaniem właściwej podległej jednostce organizacyjnej protokółu o wynikach formalnej i rachunkowej kontroli dowodów rachunkowych za dany miesiąc — Biuro Finansowe zwraca jej odnośne dowody rachunkowe wraz ze spisami. Dowody te zainteresowane jednostki organizacyjne winny przechowywać w swoich aktach.

§ 12.

Podległe Dyrekcjom Lasów Państwowych jednostki organizacyjne, po otrzymaniu protokółu o wynikach formalnej i rachunkowej kontroli ich sprawozdań rachunkowych (§ 11 niniejszej instrukcji), obowiązane są w terminie, ustalonym przez Dyrekcję Lasów Państwowych, zbadać stwierdzone usterki i sprostować je, umieszczając w przeznaczonej na ten cel kolumnie protokółu wyczerpujące wyjaśnienia co do stwierdzonych usterek i podając równocześnie, w jaki sposób zostały one wyrównane. Wyjaśnienia te winny być podpisane przez Kierownika danej podległej jednostki organizacyjnej.

Następnie jeden egzemplarz protokółu winien być przez zainteresowaną jednostkę organizacyjną zwrócony Dyrekcji L. P. (do Biura Finansowego).

§ 13.

Po otrzymaniu od podległej jednostki organizacyjnej protokółu o wynikach kontroli sprawozdania rachunkowego za dany miesiąc z jej wyjaśnieniami — Biuro Finansowe — bada udzielone przez zainteresowaną jednostkę organizacyjną wyjaśnienia i albo uznaje je za wystarczające i wówczas kieruje sprawę do akt, albo żąda jeszcze dodatkowych wyjaśnień, o ile poprzednie wyjaśnienia nie wyczerpują całkowicie poruszonych spraw.

Ostateczna decyzja o przyjęciu wyjaśnień zainteresowanej jednostki organizacyjnej, a tym samym zatwierdzeniu sprawozdania rachunkowego za dany miesiąc, winna być podpisana przez kontrolujących (Inspektora w Biurze Fin. i kontrolera) oraz potwierdzona przez Kierownika Biura Finansowego.

§ 14.

Kontrola działalności finansowo-gospodarczej poszczególnych podległych Dyrekcjom Lasów Państwowych jednostek organizacyjnych po przez kontrolę dowodów rachunkowych winna być zasadniczo prowadzona bieżąco z miesiąca na miesiąc.

W każdym bądź razie dowody rachunkowe wszystkich jednostek organizacyjnych i za wszystkie miesiące danego roku obrachunkowego muszą być bezwzględnie sprawdzone przed sporządzeniem rocznych sprawozdań rachunkowych za dany rok obrachunkowy.

C. Kontrola rocznych sprawozdań rachunkowych.

§ 15.

Roczne sprawozdania rachunkowe poszczególnych jednostek organizacyjnych winny być sprawdzone:

a) przez Biuro Finansowe w zakresie:
   1. zgodności rachunkowej.
   2. zgodności z księgami rachunkowymi, prowadzonymi w Dyrekcji Lasów Państwowych na podstawie miesięcznych sprawozdań rachunkowych odnośnych jednostek organizacyjnych.
   3. zgodności wyników wykonania planu finansowo - gospodarczego, planu inwestycyjnego i poszczególnych planów dochodów eksploatacji z zatwierdzonymi przez Dyrekcję Lasów Państwowych planami finansowo-gospodarczym i inwestycyjnym.

b) przez Biuro Inspekcji w zakresie:
   1. stwierdzenia, czy podany w rocznych sprawozdaniach rachunkowych stan poszczególnych części składowych majątku oparty jest na protokółach stwierdzenia stanu faktycznego majątku w naturze na koniec danego roku obrachunkowego.
   2. oceny wyników działalności gospodarczej odnośnej jednostki organizacyjnej.

§ 16.

O wynikach kontroli rocznych sprawozdań rachunkowych poszczególnych jednostek organizacyjnych winny być sporządzone protokóły wspólnie przez Biuro Inspekcji i Biuro Finansowe.

Omawiane protokóły winny być podpisane przez kontrolujących urzędników Biura Inspekcji i Biura Finansowego oraz zatwierdzone przez Kierowników tych Biur.

W razie potrzeby należy stosować się do postanowień §§ 12 i 13 niniejszej instrukcji.

§ 17.

Po ostatecznym przyjęciu rocznych sprawozdań rachunkowych poszczególnych jednostek organizacyjnych winny być umieszczone na nich klauzule o następującej treści:

„Sprawdzono w Dyrekcji Lasów Państwowych Okręgu . . . . i zatwierdzono dnia . . . .“.

Klauzule te winny być podpisane przez urzędników Biura Finansowego i Biura Inspekcji, którzy skontrolowali dane sprawozdanie oraz przez Kierowników tych Biur.

Podpisanie tych klauzul stanowić będzie formalne uznanie wyników działalności finansowo-gospodarczej podległych jednostek organizacyjnych.

§ 18.

Roczne sprawozdania rachunkowe poszczególnych, podległych Dyrekcjom Lasów Państwowych jednostek organizacyjnych, winny być sprawdzone i uznane przed sporządzeniem ogólnego sprawozdania rachunkowego za dany rok obrachunkowy Okręgu Dyrekcji.

§ 19.

Niniejsza instrukcja wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Warszawa, dnia 30 września 1947 r.

Minister

(—) **Podedworny**

DYREKCJA LASÓW PAŃSTWOWYCH .... dnia ....

Okręgu ....

w ....

Znak sprawy: Fin. ....

Sprawa: wyniki kontroli sprawozdania rachunkowego za m-c ....

Do

Nadleśnictwa Państwowego
(Tartaku Państwowego)

w ....

Dyrekcja przesyła w załączeniu 2 egzemplarze protokółu z wyników formalnej i rachunkowej kontroli dowodów rachunkowych i sprawozdań z wykonania planu finansowo-gospodarczego, planu inwestycyjnego i planu dochodów i kosztów eksploatacyjnych za m-c .... z poleceniem udzielenia szczegółowych wyjaśnień na każdy punkt oddzielnie.

Jednocześnie Dyrekcja L. P. zwraca w załączeniu dowody rachunkowe wraz ze spisami celem przechowania w swoich aktach.

Po wykonaniu powyższego polecenia należy jeden egzemplarz protokółu (oryginał) przesłać Dyrekcji L. P., w terminie do dnia .... a drugi egzemplarz (wtórnik) pozostawić w aktach urzędu.

Zał. ....

DYREKTOR LASÓW PAŃSTWOWYCH

PROTOKÓŁ

formalnej i rachunkowej kontroli dowodów rachunkowych i sprawozdań z wykonania ogólnego planu finansowo-gospodarczego, planu inwestycyjnego i planu dochodów (kosztów) eksploatacji za m-c . . . .

W wyniku przeprowadzonej kontroli pod względem formalnym i rachunkowym wszystkich dowodów rachunkowych oraz sprawozdań stwierdzono co następuje:

L. p.	Treść braków i uchybień	Wyjaśnienie Kierownika kontrolowanej jednostki	Decyzja Dyr. Lasów Państwowych

Załączników:

. . . .

(podpis) Kontroler rachunkowy — (podpis) Inspektor w Biurze Finans.

. . . .

(podpis)
Kierownik Biura Finans.

Wyjaśnienie przyjęto do wiadomości i uznano za wystarczające.

. . . .

(podpis) Kontroler rachunkowy — (podpis) Inspektor w Biurze Finans.

Zatwierdza się

. . . .

(podpis)
Kierownik Biura Finans.

29

MINISTERSTWO LEŚNICTWA
Zn. spr. II/Ośw. 0503/52

Warszawa, dnia 21 listopada 1947 r.

Sprawa: współpraca z Państwową Organizacją Przysposobienia Rolniczego i Wojskowego.

Decyzją Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych oraz Ministra Obrony Narodowej powołana została Organizacja Przysposobienia Rolniczego i Wojskowego, której zadaniem jest przysposobienie rolnicze oraz wychowanie fizyczne i przysposobienie wojskowe młodzieży wiejskiej obojga płci.

Ministerstwo Leśnictwa, doceniając doniosłą rolę, jaką ma do spełnienia na wsi akcja przysposobienia rolniczego i wojskowego, poleca by wszystkie organa Lasów Państwowych udzielały jak najdalej idącej pomocy w jej przeprowadzeniu.

W tym celu Dyrekcje Lasów Państwowych zgłoszą swą współpracę Inspektorom P. R. W. w Urzędach Wojewódzkich oraz polecą podległym jednostkom organizacyjnym nawiązanie ścisłego kontaktu z powiatowymi inspektorami Oświaty Rolniczej i gminnymi instruktorami P. R. W.

Minister
(—) **Podedworny**

OGŁOSZENIA.

1. Zrabowano przez bandę UPA legitymację służbową u Ob. Flonta Zygmunta, leśniczego N-ctwa Biłgoraj Nr. 632/F. 535.
2. Zagubiono legitymacje służbową przez Ob. Lendziona Stefana gajowego N-ctwa Pobołowice, Nr. 1160/L. 1176.
3. Zaginęła legitymacja służbowa Ob. Macieszko Antoniemu leśniczemu N-ctwa Parczew.
4. Zagubiono legitymację sułżbową przez Ob. Sankiewicza Henryka kontr. pom. szofera Dyrekcji L. P. w Lublinie Nr 1518/S/1904.
5. Skradziono legitymację służbową Ob. Jachoszowi Adamowi, gajowemu N-ctwa Biłgoraj.

Powyższe legitymacje unieważnia się.

CENA NINIEJSZEGO NUMERU ZŁ. 100.—

Adres Redakcji i Admin.: Min. Leśnictwa, Biuro Prawne, Warszawa, ul. Wawelska 52/54. Narodowy Bank Polski w Warszawie — rachunek żyrowy, Państwowy Bank Rolny w Warszawie — rachunek bieżący Nr. 341 (Ministerstwo Leśnictwa „Lasy Państwowe"), Pocztowa Kasa Oszczędności w Warszawie — rachunek czekowy Nr. I — 4676.

Druk. „AUTOMA", Warszawa Wileńska 7.